יודעז, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 46	Łódź, Czwartek 22 lutego 1934 r.	צוועלפטער יאהרגאנג	לאדז, דאנערשטאג, ז' אדר תרצ"ד	№ 46

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

אמעריקא פאר'ן באיקאט געגן דייטשלאנד

וואשינגטאן, 21. (יט"א טעלעגראפיש). אין פינאנץ-דעפארטאמענט ווערט צוגעגרייט א געזעץ אז אלע סחורות וואס וועלען אריינגעפיהרט ווערען קיין אמעריקא זאלען מוזען טראגען צייכענס פון די לענדער פון וואנען זיי שטאמען. די דייטשע אויסארבייטונגען וועלען טראגען דעם צייכען: „מאדע אין זשערמען".

אויף אזא אופן וועט מעגליך זיין אין אמעריקא דורכצופיהרען די באיקאט-אקציע געגען היטלער-דייטשלאנד.

נאך דער דיסקוסיע איז אנגענומען געווארען די אויסבעסערונג פון דעפ. זשילאן לויט וועלכע דער אויסטאוו זאל חל זיין נאר אויף די אויסלענדישע ארבייטער וואס זענען בעשעפטיגט אין אינדוסטריע און האנדעלס-אונטערנעהמונגען

בעמערקונג פון רעדאקציע: דאס דאזיגע געזעץ טרעפט אין א גרויסער מאס פיל לאנדער יודישע עמיגראנטען, וועלכע האבען די לעצטע פאר יאהר זיך בעזעצט אין פראנקרייך אלס ארבייטער און א-בייטס געבער.

געזעץ געגען אימיגראנטען אין פראנקרייך

פאריז, 21. (ספ. טעל.) היינט האט דער דעפוטאטען-קאמער בעטראכט אנגענומען, אין וועלכען עס זענען דירעקט פאראינטערעסירט די אויסלענדער וועלכע זענען געקומען ארבייטען קיין פראנקרייך.

ס'האט זיך געהאנדעלט וועגען ארטיקעל 9 פון פינאנץ-געזעץ לויט וועלכען ארבייטער - יעדער וואס בעשעפטיגען אויסלענדער, וועלכע זענען אין פראנקרייך ווייניגער פון 10 יאהר, זענען מחויב אפצוצאהלען פון יעדען ארבייטער א סומע, וואס בעטרעפט צעהן פראצענט פון לוין, וואס ער פאדינט דער ארבייטער. אבער דעם פארשלאג איז אנגעגאנגען א העפטיגע דיסקוסיע. מיניסטער זשערמען מארטין האט געזאגט אז דאס אויסערן-מיניסטעריום, וואס איז אינטערעסירט געווארען וועגען דעם ענין, האט ערקלערט, אז דער טעקסט פון פארשלאג, וואס איז אנגענומען דורך דער קאמיסיע, לאזט זיך נישט דורכפיהרען צוליב די קאנטעקווענצען פאר וועלכע פראנקרייך איז פעראנטווארטליך לגבי פרעמדע מלוכות.

דער פאראגראף 2 פון דעמזעלבען פארשלאג בריינגט אויס די זעלבע גזירה אויך אויף די פרעמדלענדער וועלכע ארבייטען אויף אייגענעם חשבון.

אנטי-פוילישע עקסצעסען אין קאוונא

קאוונא, (ספ. טעל.)

אין דער נאכט פון 20 אויפ'ן 21. ד. ח. איז א גרופע ליטווישע סטודענטען בעפאלען און דעמאלירט די רעדאקציע פון „דזשען קאווענסקי", די פוילישע ביכהאנדלונג, דעם לאקאל פון דער פוילישער געזעלשאפט און א קאפע.

היינט איז אין אוניווערזיטעט-בנין אין קאוונא פארגעקומען א סטודענטישע מאניפעסטאציע בעת וועלכער עס איז נאך א רייהע רעדעס אנגענומען געווארען א רעזאלוציע, וואס פאדערט אן צוווענדען לגבי די פאלאקען אין ליטע די שארפסטע רעפרעסיעס. צווישען אנדערען ווערט געפאדערט צו בעזייטיגען אלע פאלאקען פון אפיציעלע אמטען און אפשטעלען די סובסידיעס פאר פוילישע שולען.

אוסטאוו וועגן מלוכה-לאטעריע ווערט געענדערט

ווארשא, 21 (טעלעפאניש)

אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער פינאנץ קאמיסיע ביים סיים איז אנגענומען געווארען דער רעגירונגס-פראיעקט מכח ענדערן דעם אוסטאוו וועגען אויסלאזען פינאנץ בילעטען. ס'איז אויך בעשלאסען געווארען צו ענדערען דעם אוסטאוו וועגען דער מלוכה-לאטעריע. ביז איצט ווערט גענומען פון די געווינסען 20 פראצענט לטובת דעם מליכה=אוצר. די בעשלאסענע ענדערונג בעפולמאכטיגט דעם פינאנץ-מיניסטער צו נארמירען די הויך פון דעם אפצאהל.

ס'וועט שוין איינמאל זיין פרעהליך!

פורים-באל

גרעגערס המן-טאשען

אסתר המלכה

אלץ פורימדיג

מארגען, וועלען אלע לאדזער זיך דערוויסען וואו זיי וועלען פרעהליך פערברענגען

די פורים-נאכט!

עסטרייך נאכ'ן שטורם

אפגעשאפט דעם בעלאגערונגס-צושטאנד; 400 שוצבונדיסטען פאר'ן געוועהנליכען געריכט; ארעסטירט דעם גענ. פרעזידענט פון דער אונגארישער ראטען-רעפובליק

ווין, 21. (ספ. טעל.) צוליב'ן אפשאפען דעם בעלאגערונגס-צושטאנד האבען פון היינט אן אויפגעהערט צו פונקציאנירען די שטאנד-געריכטע. ביז איצט זענען אין גאנץ עסטרייך אויסגעפיהרט געווארען 7 טויט-אורטיילען. די אויסגעשרייען דוירען. 400 שוצבונדיסטען זענען איבערגעגעבען געווארען צו געוועהנליכע געריכטע. די ערווארטעטע שטראפען פון צעהן ביז צוואנציג יאהר תפיסה.

נעכטען זענען ארויסגעלאזט געווארען אויף דער פריי 200 פערזאן, צוזאמען זענען שוין בעפרייט 500 פערזאן.

אין פלאריסדארף ווערען איצט דורכגעפיהרט שטוב-רעוויזיעס. מ'זוכט געוועהר, פאר האלטען געוועהר אהן ערלויבעניש זענען ארעסטירט געווארען ביז 100 פערזאן.

נעכטען איז ארעסטירט געווארען דער געוועזענער פרעזידענט פון דער אונגארישער ראטען-רעפובליק אלעקסאנדער גארבאי. לעצטענס האט ער געעפענט א ווענטעריאנישע טאבאק-קראם אין פערטען בעצירק אין ווין.

ווין, 21. (ספ. טעל.) „בולעטן פרעסע" שרייבט פון פאריז, אז אין די דאזיגע פאליטישע און מיליטערישע קרייזען ווערט בעטראכט די נויטווענדיגקייט פון פארגרעסערן די עסטרייכישע און אונגארישע ארמעע. מ'ווערט פראיעקטירט צו פערגרעסערן די עסטרייכישע ארמעע פון 30 טויזענד אויף 60 טויזענד מאן, די אונגארישע ארמעע פון 35 טויזענד אויף 70 טויזענד מאן.

—:00:—

בוכארין שוין אינגאנצען כשר

מאסקווא, 21. (ספ. טעל.)

אייבער פון די אנגעזעהענסטע פיהרער פון דער אפאזיציע, בוכארין, איז נאמינירט געווארען אלס הויפט-רעדאקטאר פון דער „איזוועסטיא" אויפ'ן ארט פון גראנסקי'ן. די דאזיגע נאמינאציע בעדייט בוכארינ'ס פולשטענדיגען צוריקקעהר צו אקטיווער מיטארבייט מיט'ן סטאלינישען רעזשים.

אבדול מעדזשיד האט געזאגט...

די ערקלערונג פון א נייעם אראבישען עדות וועגען ארלאזאראוו-מארד

ירושלים, 21. (יט"א טעלעגראפיש). דער ריכטער באדיל האט פערהערט דעם אראבער סוליטאן, וועלכער איז געזעסען אין תפיסה מיט אבדול מעדזשיד. ער האט ערקלערט אז מעדזשיד האט איהם ערקלערט אז אברהם סטאווסקי האט געפרובט מעדזשידען איבערקויפען, ער זאל זיך מודה זיין אין דערמארדען ד"ר ארלאזאראוו, סטאווסקי האט, לויט סוליטאנ'ס ווערטער, צוויי מאל ארויסגעשיקט דורכ'ן פענסטער פון תפיסה. ער האט אויך אנגעוויזען אויף דאס זענבלאטען אבער ער האט זיך באלד פערפלאנטערט און געזאגט אז ער געדענקט נישט גענוי.

עס איז אויך אויסגעהערט געווארען א צווייטער אראבער, זא-בלאדי, וועלכער האט ערקלערט אז דער אראבישער יוד אברפאלי וועלכער זיצט אין תפיסה האט פערמיטעלט צווישען מעדזשידען און סטאווסקין. אברפאלי איז געקומען ווייטער אויף א קריידע-הער פון וועלכען עס איז קיין נייעס נישט אריינגעטראגען געווארען.

העלדישער נאכט-מארש פון סיביר קיין מאסקווא

מאסקווע, 21. (ספ. טעל.) היינט איז אנגעקומען קיין מאסקווע א מיליטערישער נארשעד-קאראוואן וועלכער האט דורכגעמאכט א מארש פון 5300 קילאמעטער ביי די שווערסטע אטמאספערישע און ווערטער-בעדינגונגען ביי א פראסט ביז 50 גראד און גרויסע שניי-זאווערוכעס.

סטאוויסקי איז געוועזן א היטלערישער שפיאן

ערמארדעט א ריכטער צוליב דעם סטאוויסקי-סקאנדאל

פאריז, (ספ. טעל.)

אין פראנצויזישען פארלאמענט האט דער גענ. אויסערן-מיניסטער פאל באנקור געהאלטען א לענגערע רעדע, אין וועלכער ער האט זיך בעמיהט ריינצוואשען פון די פארוואורפען, וואס זענען איהם געמאכט געווארען אין פערבינדונג מיט דער סטאוויסקי-אפערע.

פאריז, 21 (ספ. טעל.)

נעכטען איז אויפ'ן באהן-פלאנט נעבען ריאן געפינען געווארען דער טויטער קערפער פון אסעסאר פון אפעלאציע-טריבונאל אין פאריז, אלבער פרינק. די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז די מערדער האבען איהם ארויסגענארט פון פאריז דורך א דעפעשע צו זיין מוטער, אבן זי איז שטערבליך קראנק. אין צוג האבען זיי איהם ערמארדעט, אפגעשניטען איהם דעם קאפ און אוועקגעווארפען דעם קערפער אויף די באהן-שינעס.

ריכטער פרינק האט היינט געזאלט אפגעבען ערקלערונגען וועגען סטאוויסקי-סקאנדאל. די ערקלערונגען האבען געזאלט זיין געווענדעט געגען איינינגע הויכע בעאמטע.

פאריז, 21 (ספ. טעל.)

דאס שאפען דורכ'ן פארלאמענט א ספעציעלע קאמיסיע צו פארשען דעם ענין סטאוויסקי האט געגעבען דער פראנצויזישער פרעסע א נייע געלעגענהייט צו ברענגען נייע פרטים וועגען דעם גענ-ניאלען אפעריסט. ס'שטעלט זיך ארויס, אז סטאוויסקי האט זיך נישט בעגנוגענט בלויז מיט ריזען-אפערעס, ער איז אויך געווען א היטלער-שפיאן.

פונאנדערגעלאזט דעם „מכבי" אין דייטשלאנד

בערלין, 21. (יט"א טעלעגראפיש).

די ביירישע רעגירונג האט אויפגעלעזט די ספארט-ארגאניזאציע „מכבי" און דעם יודישען ספארט-פעראיין אין פילד (ביירן). דאגעגען איז ערלויבט געווארען דעם פעדבאנד פון די יודישע קהלות צו ארגאניזירען א בייטע יודישע ספארט-ארגאניזאציע, וועלכע זאל זיך געפינען אונטער דער קאנטראל פון דער אדמיניסטראטיווער מאכט.

ריזיגע אנטי-פאשיסטישע מאני-פעסטאציע אין שטאקהאלם

שטאקהאלם, 21 (ספ. טעל')

די פראפעסיאנעלע פעראיינען, וואס געפינען זיך אונטער דער השפעה פון די קאמוניסטען, האבען ארגאניזירט א מעכטיגע אנטי-פאשיסטישע דעמאנסטראציע. אין דער דעמאנסטראציע בעטייליגען זיך לערך 100 פראפ. פעראיינען און פאליטישע ארגאניזאציעס.

ס'וועט, מסתמא, בלייבען ביים אלטען

מיניסטער עדען קאנפערירט אלץ מיט די היטלער-לייט

בערלין, 21. (ספ. טעל.) מיטוואך באכמיטאג זענען פארטגעזעצט געווארען די געשפרעכען צווישען עדענען און די קאמפעטענטע פאקטארען פון דייטשלאנד. די הויפט-טעמע איז געווען ווידער ענטוואפנונג מיט דער ספעציעלער בעריקזיכטיגונג פון ענגלישען פלאן. הערבייי האט געזאלט בעריהרט ווערען די פראגע וועגען מיליטערישע פליה-וועזען פאר דייטשלאנד. דאן איז ארומגערעדט געווארען ענגלאנדס איניציאטיווע וואס האט דעם ציל צו בעווענען דייטשלאנד זי זאל זיך אומקעהרען קיין זשענעווע. דאסגלייכען איז געווארעט געווארען אויפמערקזאמקייט די פראגע פון די שטורם-אפטיילונגען.

„בערזענצייטונג" זעהט פאר, אז די געשפרעכען זאלען זיך פארציהען ביז שפעט באכט. דער אפ-רייזע-טערמין פון עדענען קיין רוים איז נאך נישט בעשטימט.

בערלין, 21. (ספ. טעל.) טראץ דעם הויך-הארמאנישען פערלויף פון די געשפרעכען מיט עדע-נען, וועגען וועלכע עס מעלדעט די פרעסע טרעפט אן ווי ס'ווייזט אויס, דאס לעזען די ענטוואפנונגס-פראגע אויף געוויסע שוועריגקייטען. די „דיפלאמאטישע פא-ליטישע קארעספאנדענץ" האלט, אז ביי די הייטיגע בעדינגונגען איז דאס אנגעהמען א 10-יעהריגע ענטוואפנונגס-קאנווענץ נישט אנגעהמבאר. „באכט-אויסגאבע" רעדט וועגען „אונמעגליך אנצונעהמען" דעם ענגלישען פארשלאג וועגען אפרוקען אויף צוויי יאהר דעם טערמין פון אנערקענען פאר דייטשלאנד א לופט-פלאט.

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג, ד. 22-טן פעברואר 1934

7,00 צייט-סיגנאל. 7,05 גימנאסטיק. 7,20 גראמאפאן-פליטען. 7,35 ידיעות. 7,40 גראמאפאן-פליטען. 7,55 ווארשאווער-ידיעות. 8,00 קאמוני-קאט. 11,40 פרעסע-איבערזיכט. 11,50 ידיעות. 11,57 צייט-סיגנאל. 12,05 רעווי-לידער פון פלי-טען. 12,30 מעטעאראלאגישע ידיעות. 12,35 קאנצערט פון ווארשאווער פילהארמאניע. 2,00 ידיעות. 3,25 עקספארט-ידיעות. 3,30 קאמוניקאט, 3,40 קאנצערט (טראנסמיסיע פון לעמבערג). 4,40 פרעסע-איבערזיכט. 4,55 אריעס (טראנסמיסיע פון פויזען). 5,20 רעציטאל (טראנסמיסיע פון קראקא). 5,50 רעפערטואר פון די טעאטערס. 6,00 רעפע-ראט. 6,40 רעפעראט פון ווילנא. 7,00 ראדיא-פראגראם אויפ'ן צווייטען טאג. 7,05 פערשידענעס. 7,25 רעפעראט. 7,40 ספארט - ידיעות. 7,47 אווענד-בעריכט. 8,00 רעפעראט. 8,02 שאפען-אוידיציע. 8,55 טראנסמיסיע פון „לא-סקאלא" אין מעדיאלאן (ארטאטאריום „משה").

פון אויסלאנד

6,30 מאסקווא – סימפאנישער קאנצערט. 7,30 בוקארעשט – אפערע. 8,10 קאפענהאגען – די „פירשטין טראפעציגט. 8,35 סאטענס – סים-פאנישער קאנצערט. 9,00 פאריז – קאמעראל-קאנצערט. 9,20 מינכען – סימפאנישער קאנצערט.

היינט — די לויה פון בעלגישען קעניג

פרייטאג קרוינט מען לעאפאלד דעם דריטען

בריסעל, 21 (ספ.)

אין משך פון א גאנצען טאג ביז אין די שפעטע אווענד-שעה'ן האבען פאר'ן קעניגליכען פאלאץ דעפילירט גרויסע מאסען מענשען, פאר וועלכע עס איז ארויסגעשטעלט געווארען צום בעזעגענען זיך דער טויטער קערפער פון מאנארך.

די פאקטישע לויה-פייערליכקייטען הויבען זיך אן מארגען (ד. ה. היינט, דאנערשטאג). 8 פריה וועט די טרומנע ארויסגעשטעלט ווערען פארן פאלאץ. ציערשט וועלען געזעגענען דעם קעניג 80,000 קאמבאטאנטען, די אנטיילנעמער פון די קאמפען, וואס זענען פארגעקומען אונטער דער אנפיהרונג פון אומגעקומענעם קעניג.

דערנאך וועט די טרומנע אריינגעטראגען ווערען אין דער קאטעדרע פון הייליגען גאדולו. ביי דער טרומנע וועט געהן דער טראנפאלגער לעאפאלד (ער איז מיט 2 טעג צוריק נאמינירט געווארען אלס גענעראל) און דער צווייטער קעניג-ליכער זוהן קארל, דער פירשט פון פלאנדריען, דאן דער איידעם פון פערשטארבענעם פירשט אומבערטא און פיהרער פון פרעמדע מלוכות.

אין דער קאטעדרע וועט די לויה-פראצעסיע אפגעווארט ווערען דורך דער קעניגין – אלמנה עליזאבעט און די קינפטיגע קעניגין אסטריד. נאך דער תפילה וועט דבר ציג געהן צו דער קירכע אין דער קעניגליכער רעזידענץ, וואו דער קערפער פון קעניג אלבערט וועט ליגען נעבען די 2 ערשטע קעניגען פון בעלגיען.

אין געוויסע קרייזען האלט מען, אז איצט, נאכ'ן טויט פון קעניג אלבערט, וועלכער האט קלוג רעגירט מיט'ן לאנד און געמילדערט די פארטייאישע חלוקי-דעות, וועט אין לאנד אויפ-קומען א בעוועגונג פון לינקע ריכטונגען. א טייל פון דער בעפעלקערונג, דערונטער ארבייטער זא-גען זיך ארויס פאר פראקלאמירען בעלגיען אלס רעפובליק.

די אזוי-גרופענע סעפעראטיסטען און סאצי-יאליסטען אנערקענען – לויט די צייטונגען שריי-בען – דעם טראנפאלגער לעאפאלד אלס קעניג פון בעלגיען. דער סאציאליסטישער „פיפל" שטרייכט אונטער גאנץ דייטליך, אז די בעלגישע סאציאליסטען קענען זיין שטאלץ מיט זייערע קע-ניגען, וואס פערלעצען נישט די קאנסטיטוציע און די רעכט פון די ארבייטער. די סאציאליסטישע פארטיי האט אין צייכען פון טרויער צוליב'ן טויט פון קעניג ארויסגעהאנגען אויף איהרע געביידעס רויטע פעהנער געהילט אין קרעפ.

פרייטאג די קרוינונג פון נייעם בעלגישען קעניג

בריסעל, 21 (ספ. טעל.)

די קרוינונג פון נייעם בעלגישען קעניג, וועלכער וועט טראגען דעם טיטול לעאפאלד דער דריטער, וועט פארקומען דעם 23. ד. ח. קעניג לעאפאלד דער 3. איז זעהר פאפולער אין בעלגיען און איז בעליבט ביי די ברייטע מאסען, אלס יונגער אפי-ציר פלעגט ער מארשירען צוזאמען מיט די זעל-נער. ער האט אנגעהויבען זיין מיליטער-דינסט אין עלטער פון 16 יאהר.

מלוכה-פרעז. מאשטשיצקי טרויערט

ווארשא, 21 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט).

אינ'ם טאג פון קעניג אלבערט'ס לויה האט פרעז. מאשטשיצקי בעפוילען אין זיין צייטווייליגער רעזידענץ אין זאקאפאנע אראפצולאזען זיין פרעזידענטען-פאהן ביז אין דער העלפט. דעמזעלבען טאג וועט דער פרעזידענט אוועק אין דער קירכע אין קאשטשעליסקא, וואו דער גלח הומפאלא וועט אפריכטען א תפילה לכבוד דעם פערשטארבענעם קעניג פון בעלגיען.

Dr. med. H.LUBICZ
ספעציאליסט פאר וועגערישע און געשלעכטס-קראנק
צעגעלניאנא 7, טע. 141-32.
נעהמט אן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאכמ. א פון 5–8 אווענד, זונטאג פון 9–11 בייטאג.

Dr. med.
Z.Rakowski
ספעציאליסט פאר אויערען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 11–1 און פון 2–3 נאכמ.

KANOLD Sp. Akc. LESZNO
צוקערווארען-פאבריק מאכט בעקאנט וועגען דער ערעפנונג פון אן אייגענעם לאגער אין לאדז, פיעטריקאווער 111, טעל. 129-29

קמח חטים כשר לפסח
תחת השגחת הרבינאט דפה
אונטער דער אויפזיכט פון היגען ראבינאט איז אונזער מעהל געכשר'ט און אזוי ווי ס'פאריגע יאהר וועלען מיר דאס שענסטע מעהל צושטעלען פאר אונזערע ג' קונדען, דערפאר נישט צו פערגלייכען מיט דער פראווינץ, וואס אויסער שלעכטעס מעהל און נישט שענעס, קענען זיי ביי דער ליפערונג נישט נאכקומען אזוי ווי מיר, וואס ערפילען יעדענס פערלאנג.
מיט אכטונג
„ELEKTROMŁYN"
Łódź, Zakątna 47, tel. 147-40.
בעמ.: בעשטעלונגען ווערען אנגענומען פערזענליך אדער טעלעפאניש 147-40.

וויכטיג פאר דאמען
נאר 2 זל. ווערען פאר איבערגע-מאכט די עלטעסטע
היטען
אויף גאנץ ניי און אויף נייע היטען צו
3.50 געדענקט די אדרעס
„TOLA"
23 Zawadzka 23
II wejście parter.

נאך לאנגע שווערע ליידען איז אין עלטער פון 59 יאהר געשטארבען אונזער ח' מיטגליד
נ. ע. אברהם ישראל שיינהאליץ
(געבוירען אין בלאשקי)
די לויה קומט פאר היינט, דאנערשטאג, ד. 22/II, פונקט 1 בייטאג פון טרויער-הויז קאמיענא 6, צו וועלכע אלע מיטגלידער פון שניידער-צעך ווערען געבעטען צו קומען.
די פערוואלטונג פון שניידער-צעך
אויף דער שטאדט לאדז
לאדז, פיעטריקאווער 20.

זאל פילהארמאניע נארוטאוויטשא 20
שבת, דעם 24-טן פעברואר ד. י. 10 א זייגער פריה קומט פאר
א גרויסער
ארבייטער-מיטינג
א.ד.ט. „די פאליטישע סיטואציע און די אויפגאבען פון ארבייטער-קלאס"
ארויסטרעטען וועלען די חברים:
וו. אלטער (ווארשע)
ש. מילמאן, ם. נוטקעוויטש, אפרים זעלמאנאוויטש
בילעטען צו 20 און 30 גראשען צו בעקומען אין ארבייטער-ווינקעל, פאלודניאווא 20.

רופטורען
(ברוך-קראנקהייטען)!!

ספעציעלע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע לאקאליזירען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציע אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע רופטורען (ברוכען) פון אלע מינים ביי מענער, פרויען און קינדער.
דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך אנלייגען ספעצ-יעלע צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען.
אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) הייל-ארטאפעדישע גארסעטען, אויף אויסגעקרימטע פיס און קניהען, ביינער-שווינדזוכט הייל-ארטאפעדישע אפאראטען, אויף פלאט-שיגע וועהטאגליכע כטאפעס (פלאטפיס)
ספעציעלע ארטאפעדישע וואלאדקעס לויט גיפס-מאדעלען, קינסטליכע הענד און פיס.
ספעציעלער לאנשטאלט פאר הייל-ארטאפעדיע
Spec. Ortop. O. Petrykiewicz אויס לעמבערג
לאדז, פיראמאוויטשא 9 (פראנט פארטער) טעל. 177-09
בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז נויטווענדיג. (אין זגערזש אויף סלאווצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

Dr.
Wajnberg
ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראו-קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–4, 8–9 אוו.

פאר גאלד, בריליאנטען
ביזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
אליזאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

Dr. med.
B. Robinzon
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10,
טעל. 131-86.
נעהמט אן פון 3–4 נאכמיטאג און פון 7–8 אווענד.

אכטונג, קאנפעקציאנערען
ביים צענטר. סוחרים-פעראיין פיעטריקאווער 10 און ביים צענטראלען קליינהענדלער-פעראיין פאמארסקא 15
דערמיט פאדערן מיר אויף די קאנפעקציאנערען פון די 2 אויבענ-דערמאנטע פעראיינען און אויך נישט-מיטגלידער צו קומען אויף
אנ'אויסערגעוועהנליכע
פערזאמלונג
היינט, דאנערשטאג, דעם 22 פעברואר 1934 פינקטליך 7 אווענד
וועגען זעהר דרינגענדע ענינים.
ערשיינט מאסענווייז, ווייל עס האנדעלט זיך איז אייערע אייגענע אינטערעסען!
מיט אכטונג
די פערוואלטונג פון קאנפעקציאנערען
ביים צענטראלען סוחרים-פעראיין פיעטריקאווער 10.

לאָדז, 22 פעברואַר 1934 | „נייער פאָלקסבלאַט" | לאָדז 22 פעברואַר 1934

„הורא פאַר די שוואַרצע העמדלעך"

דער אויפשוואונג פון פאַשיזם אין ענגלאַנד

אין ענגלאַנד איז איצט פאָרגעקומען אַ פּאַסירונג, אויף וועלכער די אויסערליכע וועלט האָט זיך זעהר ווייניג אומגעקוקט. עס איז אָבער אַ געשעהעניש פון ערשטען ראַנג, וועלכע קען אַמאָל פיהרען צו גאַר גרויסע היסטאָרישע פּאַסירונגען, איינע פון יענע געשעהענישען, וועלכע מאַכען געשיכטע אין אונזער צייט:

לאָרד ראָטערמיר, דער אייגענטימער פון דער לאָנדאָנער „דיילי מייל", „איווינינג ניוס" און צעהנדליגער אַנדערע צייטונגען אין ענגלאַנד, איז אַרויסגעקומען אָפען פאַר דעם פאַשיזם און פאַר סער אָסוואַלד מאָסלי.

לאָרד ראָטערמיר איז דער ברודער און יורש פון דעם בעריהמטען לאָרד נאָרטקליף, וועלכער האָט אויפגעבויט די „דיילי מייל" אַלס די גרעסטע צייטונג אין ענגלאַנד, און אפשר אויך אין דער גאַנצער וועלט. די „מייל" האָט אַ טיראַזש פון אַרום צוויי מיליאָן לעזער טעגליך. דאָס איז אָבער נאָך נישט איהר גאַנצע קראַפט. אויסער דער „מייל" גיט לאָרד ראָטערמיר נאָך אַרויס אין לאָנדאָן די „איווינינג ניוס", די גרעסטע אָוענד־צייטונג אין לאָנדאָן, אויך די „סאַנדעי דיספּאַטש", די פערשפּרייטסטע זונטאָג־צייטונג אין ענגלאַנד.

שפּעטער איז דאָס נאָך אַלץ נישט גענוג, האָט „דיילי מייל" אין די לעצטע יאָהרען אויך געגרינדעט אַ גאַנצע קייט פון נייע און אַלטע פּראָווינציעלע צייטונגען, וואָכענשריפטען און זשורנאַלען, ביז די אַזוי־גערופענע „נאָרטקליף־פּרעסע" איז איצט געוואָרען דער גרעסטער צייטונגס־טרעסט אין דער וועלט.

איצט האָט ער זיך פאָרגענומען צו בעווייזען נאָך אַמאָל: דאָס איז — וואָס פאַר אַ גרויסע געפאַהר די דאָזיגע „טרעסט־פּרעסע" קען ווערען אין אונזער איצטיגער צייט און וואָס פאַר אַ גרויס אומגליק זי איז פאַר דער וועלט.

ווען אַ מענש קאָנטראָלירט אַזוי פיל צייטונגען מיט אַזוי פיל מיליאָנען לעזער, איז זיך גרינג פאָרצושטעלען, אַז ער איבט אויס אַ גרויסען איינפלוס אויף דער פּאָליטיק פון לאַנד. אַליין קיין פּאָליטישע אַמביציעס האָט לאָרד ראָטערמיר נישט. ער איז אַ לאָרד און ווי אַזעלכער קען ער אין ענגלאַנד קיין גרויסע פּאָליטישע פּאָזיציע נישט פאַרנעהמען. ער האָט אָבער קעסטיג ליב צו שפּילען און ער שפּילט אויך די ראָלע פון אַ „מענש הינטער דעם טראָן". ער זאָגט אַ גאַר גרויסע דעה אין פּאַרטיי־פּאָליטיק. ביי איהם פרעגט מען זיך אָפּט אָן, ווער עס זאָל ווערען דער פּרעמיער־מיניסטער פון לאַנד; וואָס פאַר אַ פּאָליטיק ער זאָל פיהרען; וועלכע וויכטיגע ענדערונגען עס זאָלען געמאַכט ווערען אין דער אימפּעריע א. אַז. וו.

אין זיין פּאָליטיק און וועלט־אנשויאונג איז לאָרד ראָטערמיר אַ „פּאָליטישער שוואַרץ־מאַה'ניק". אָפיציעל געהערט ער צו דער קאָנסערוואַטיווער פּאַרטיי. ער איז שטענדיג פאַר די רעאַקציאָנערסטע געזעצען און געגען וועלכע נישט איז רעפאָרמען. ער אַטאַקירט שטענדיג סטאַנלי באַלדווין און די מעהר פּראָגרעסיווע קאָנסערוואַטיווען, וועלכע גלויבען [illegible] אין קליינע רעפאָרמען פאַרן פאָלק. ער איז, פערשטעהט זיך, פאַר אַ שטאַרקער אַרמעע, פאַרן גרעסטען פלאָט, ער איז פאַר אַ שטאַרקער האַנד אין דער אימפּעריע, געגען אַלע רעפאָרמען אין אינדיע און אַנדערשוואו.

איבערהויפּט איז ער פלאַם־פייער געגען די אַרבייטער און דער אַרבייטער־פּאַרטיי. פאַר זיי האָט ער מורא, ווי פאַר אַ פייער. און די גאַנצע מאַכט פון זיינע צייטונגען איז געווענדעט געגען די „טרייד־יוניאָנס" און אַרבייטער־אָרגאַניזאַציעס.

אַזוי ווי אָבער די אַרבייטער־בעוועגונג איז אין ענגלאַנד גראָד זעהר שטאַרק און איינציגע מאָל איז די אַרבייטער־פּאַרטיי שוין געווען ביי דער מאַכט, איז עס די אַמביציע פון לאָרד ראָטערמיר ווייטער נישט צו דערלאָזען אַזאַ מין אומגליק. ער און זיינע צייטונגען זענען געווען פעראַנטוואָרטליך איינמאָל פאַרן אַראָפּזעצען די אַרבייטער־רעגירונג פון דער מאַכט (דורך דער בעריהמט־געוואָרענע פעלשונג פון דעם „זינאָוויעוו־בריף") און זיין גאַנץ שטרעבען איז אַזוי זאָל נאָכאַמאָל איבערצוחזר'ן.

אין דער אויסלענדישער פּאָליטיק אונטערשטיצט לאָרד ראָטערמיר אַלץ, וואָס איז רעאַקציאָנער און פינסטער אין דער וועלט. ער איז געווען דער ערשטער פערטיידיגער פון מוסאָליני אין ענגלאַנד. ער איז דער הויפּט־פריינד פון גרויס־מופטי און דער גרעסטער שונא פון ציוניזם. ער האָט דער ערשטער פאָרגעלייגט צוריקצוגעבען די האָהענצאָלערנס צום טראָן. לעצטענס אַרבייט ער מיט אויפצושטעלען דעם אונגאַרישען טראָן. ער איז, פערשטעהט זיך, דער ערגסטער שונא פון ראַטענפאַרבאַנד און אַרבייט געגען דעם פעלקער־בונד. לעצטענס, ווען היטלער איז געקומען צו דער מאַכט, זענען זיינע צייטונגען געווען די ערשטע איהם צו בעגריסען און איהם צו אונטערשטיצען.

ווען מען זאָל צו דעם אַלעמען צוגעבען, אַז זיינע צייטונגען זענען ביליג, וואולגאַר און סענסאַציאָנעל — די ערגסטע און געלסטע צייטונגען פון ענגלאַנד, — קען מען האָבען אַ שטיקעל בעגריף פון דעם דאָזיגען מענשען און פון זיין כּח.

און דער דאָזיגער מענש מיט דער ריזיגער קראַפט פון זיינע הונדערטער צייטונגען, איז עס איצט אַרויסגעקומען אָפען פאַר דעם פאַשיזם.

געפינען האָט ער עס אויף זיין געוויינליכען שטייגער מיט גרויס פּאַראַד און מיט סענסאַציע און אין איינעם טאָג האָט ער געלאָזט אין זיינע צייטונגען אָפּדרוקען אַ לייט־אַרטיקעל אונטער זיין אייגענער אונטערשריפט, מיט'ן נאָמען: „הורא פאַר די שוואַרצע העמדלעך!". אין דעם דאָזיגען אַרטיקעל גיט ער אָן זיינע סיבות, פאַרוואָס ער האָט זיך ענטשלאָסען אָנצונעהמען דעם פאַשיזם און פאַרוואָס ער רעקאָמענדירט דעם פאַשיזם פאַר ענגלאַנד. און פון דאַן אָן הערען אַלע זיינע צייטונגען נישט אויף צו הוראַ'ען פאַר דעם פאַשיזם און פאַר דעם פיהרער פון די ענגלישע פאַשיסטען, סער אָסוואַלד מאָסלי.

אייגענטליך דאַרף לאָרד ראָטערמיר'ס [illegible] צו דעם פאַשיזם נישט זיין קיין גרויסע איבערראַשונג. דער מענש איז שטענדיג געשטאַנען פאַר אַלץ, וואָס איז פינסטער און רעאַקציאָנער אין דער וועלט; וואָס־זשע אַנדערש וואָלט מען געקאָנט דערוואַרטען פון אַזאַ נפש? וואָס איז דאָ פאַרהאַן צו זיין אַזוי איבערראַשט?

פונדעסטוועגען האָט דער דאָזיגער „הורא"־אַרטיקעל געמאַכט אַ גרויסען רושם אין ענגלאַנד. אַ גאַנצע וואָך צייט האָט די גאַנצע פּרעסע פון לאַנד, די טעגליכע, ווי די וועכענטליכע, נישט אויפגעהערט צו רעדען וועגען דעם. איינציגע בעהמען די זאַך זעהר ערנסט; אַנדערע מאַכען דאָס צו קליינגעלט, אָבער אינטערעסירען זיך אַלע, און לאָרד ראָטערמיר'ס שריט איז איצט די סענסאַציע פון ענגלאַנד.

אין סיבות פאַר דער סענסאַציע זענען פאַראַן גענוג. ערשטענס, איז דער פאַקט אַליין פון לאָרד ראָטערמיר'ס אונטערשטיצונג פאַרן פאַשיזם אין ענגלאַנד אַ גרויסע פּאָליטישע פּאַסירונג. דורך דעם דאָזיגען איינציגען „הורא"־אַרטיקעל האָט דער ענגלישער פאַשיזם געוואונען מעהר, ווי דורך דעם געווינס פון טויזענטער אַנהענגער, אַפילו מעהר, ווי דורך אויסקלייבען איינציגע דעפּוטאַטען אין פּאַרלאַמענט. אַ מעכטיגע, מיליאָנענדיגע פּרעסע בעדייט אין היינטיגע צייטען כמעט אַ פּאָליטישע בעוועגונג אַליין. אָהן אַ פּרעסע קען די שטאַרקסטע בעוועגונג גאָרנישט אויפטון, און מיט אַזאַ מעכטיגער פּרעסע קען אויך אַ שוואַכע בעוועגונג אויסאַרבייטען אַ גרויסען איינפלוס.

ביז איצט האָבען די פאַשיסטען אין ענגלאַנד נישט נאָר נישט געהאַט קיין אייגענע טעגליכע צייטונג, נאָר אַפילו קיין רעכטע וואָכענשריפט. מאָסלי האָט געפּרובט אַרויסגעבען אַ וואָכענשריפט און איז דורכגעפאַלען.

איצט האָט די פּאַרטיי מיט איין מאָל בעקומען נישט נאָר אַ צייטונג, נישט בלויז אַן איינציגע טאָג־צייטונג אָדער וואָכענשריפט, נאָר אַ גאַנצע פּרעסע, אַ מיטאָג־צייטונג, אַן אָוענד־צייטונג, אַ זונטאָג־צייטונג אין לאָנדאָן און צעהנדליגער קליינע צייטונגען אין דער פּראָווינץ, און אַלע פון די גרעסטע און בעסט־פערשפּרייטסטע.

מען דאַרף זיך נישט נאַרען, דער פאַשיזם האָט אין ענגלאַנד איצט געהאַט אַ זעהר גרויסען נצחון, די פאַשיסטישע פּאַרטיי האָט איצט בוכשטעבליך די גרעסטע פּרעסע אין ענגלאַנד. מיט איין קלאַפּ איז דער פאַשיזם געוואָרען אַ פּאָליטישע מאַכט אין ענגלאַנד, אַ מאַכט, מיט וועלכער מען וועט זיך איצט מוזען רעכענען.

עס איז זעהר מעגליך, אַז דער דאָזיגער „הורא פאַר די שוואַרצע העמדלעך" וועט ווערען אַ היסטאָרישע געשעהעניש אין דער געשיכטע פון דער ענגלישער פּאָליטיק.

לאָנדאָן. **וויליאַם צוקערמאַן.**

די ירידה פון דייטשען עקספּאָרט

דער עקספּאָרט וועט וואַהרשיינליך אויך ווייטער פאַלען, נישט קוקענדיג אויף דער ביליגקייט פון די דייטשע אַרטיקלען

אין אַרטיקלען אונטערן נאָמען „דער דייטשער אויסען־האַנדעל צום ערשטען מאָל פּאַסיוו" ברענגען די בערלינער בלעטער אָפיציעלע ידיעות וועגען די אומזאַצען פון דייטשען האַנדעל מיט אויסלאַנד פאַר יאַנואַר פון לויפענדען יאָהר.

עס ווייזט זיך אַרויס, אַז פאַר דעם חודש האָט דער אימפּאָרט איבערטראָפען דעם עקספּאָרט מיט 31 מיליאָן מאַרק. אין דעצעמבער 1933 איז דער עודף פון עקספּאָרט נאָך געווען 49 מיליאָן מאַרק. עס איז בעזונדערס כאַראַקטעריסטיש, וואָס עס האָט זיך שטאַרק פערקלענערט דער עקספּאָרט פון פערטיגע אינדוסטריע־אויסאַרבייטונגען. אין יאַנואַר פון ל. י. האָט דער דאָזיגער עקספּאָרט בעטראָפען 259 מיליאָן מאַרק און אין דעצעמבער פון פערגאַנגענעם יאָהר 331 מיליאָן. אַפילו אין פערגלייך מיט יאַנואַר 1933 איז דער עקספּאָרט געפאַלען אויף 40 מיליאָן מאַרק. אַזוי, אַז דאָ קאָן נישט זיין קיין רייד וועגען דער ווירקונג פון סעזאָן־בעדינגונגען.

עס ווייזט זיך ווייטער אַרויס, אַז עס האָבען געליטען כמעט אַלע וויכטיגסטע קאַטעגאָריעס פון פערטיגע אויסאַרבייטונגען. עס האָט זיך פערקלענערט דער עקספּאָרט פון פערטיגע טעקסטיל־אויסאַרבייטונגען, פון מאַשינען, כעמישע און פאַרמאַצעווטישע אַפּאַראַטען א.ד.ג. עס איז אינטערעסאַנט צו בעמערקען, אַז אין פערגלייך מיט דעצעמבער פון פאָריגען יאָהר איז דער עקספּאָרט פון קינדער־שפּילצייג געפאַלען אויף 79%, פון לעדער־סחורה אויף 58%, פון ביכער אויף 42% א.אַ.וו.

פערהעלטנישמעסיג נישט בעדייטענד האָט זיך פערקלענערט דער עקספּאָרט פון פאַרבען אויף 11%, אָבער אויך די דאָזיגע פערקלענערונג דאַרף מען האַלטען פאַר בעדייטענד, ווייל ביז איצט איז נאָך פיל לענדער נישט געלונגען די אויסאַרבייטונג פון אייגענע פאַרבען.

צומייסטען האָט זיך פערקלענערט דער עקספּאָרט קיין האָלאַנד, קיין ענגלאַנד, אין די פאַראייניגטע שטאַטען, פראַנקרייך און אין דער שווייץ. גאַר שטאַרק וועט זיך פערקלענערן איצט דער עקספּאָרט קיין רוסלאַנד, ווייל די סאָוויעטען האָבען בעשלאָסען האַנדעלס־אָפּמאַכען מיט פראַנקרייך און מיט ענגלאַנד און די סאָוויעטישע בעשטעלונגען אין דייטשלאַנד וועלען איצט גיין אין די דערמאָנטע לענדער, אין די פאַראייניגטע שטאַטען, טיילווייז קיין פוילען א.אַ.וו.

ביי דער אַלגעמיינער טענדענץ פון די מלוכות אָפּצוזונדערן זיך פון דייטשלאַנד דאַרף מען ערוואַרטען אין די נאָהענטסטע חדשים אַ ווייטערדיגע פערקלענערונג פון דייטשען עקספּאָרט. אַזוי אַז איבער דייטשלאַנד הענגט די שווערד פון פּאַסיווען האַנדעלס־בילאַנס, וואָס דאָס וועט קודם כל זיך אָפּרופען אויף דער סטאַביליטעט פון דער דייטשער וואַלוטע. אין געוויסע דייטשע קרייזען ווערט שוין איצט בעטראַכט די פראַגע וועגען דעוואַלואַציע פון דער מאַרק. מען דאַרף נאָך בעמערקען, אַז דער עקספּאָרט פון דייטשלאַנד האָט זיך פערקלענערט, נישט קוקענדיג אויף די אונגעהויער ביליגע פּרייזען פון די דייטשע עקספּאָרט־אַרטיקלען.

דאָס גאַנצע פּוילישע יודענטום בעשטייערט זיך אויף דעם ווייטערדיגען קאַמף מיט'ן היטלעריזם

רעזאָלוציעס פון דער גרויסער אַנטיהיטלעריסטישער בעראַטונג

אויף דער גרויסער בעראַטונג פון די מיטגלידער פון די פאַראייניגטע אַנטיהיטלער־קאָמיטעטען צוזאַמען מיט די פאָרשטעהער פון די גרעסערע פּראָווינץ־שטעט אין לאַנד, וואָס איז פאָרגעקומען זונטאָג, דעם 18 פעברואַר 1934 אין וואַרשע, זענען איינשטימיג אָנגענומען געוואָרען פאָלגענדע רעזאָלוציעס:

1) נישט קוקענדיג אויף די פאַרזיכערונגען פון די אָפיציעלע דייטשע מאַכט־אָרגאַנען, דויערט ווייטער אַ סיסטעמאַטישע אַקציע אַרויסצושטויסען די יודען פון אַלע צווייגען פון ווירטשאַפטליכען, געזעלשאַפטליכען און קולטורעלען לעבען פון דייטשלאַנד;

2) די היטלעריסטישע רעגירונג פיהרט אָן, שטיצט אונטער אַנ'אַנטיסעמיטישע פּראָפּאַגאַנדע אין פערשידענע לענדער פון אייראָפּאַ און אַמעריקאַ;

3) די עפענטליכע מיינונג אין דער וועלט האָט נאָך נישט אָפּגעשאַצט אין אַ גענוגענדער מאָס די כּפּיה, וואָס דראָהט דער גאַנצער ציוויליזאַציע פון באַרבאַרישען היטלעריזם אין אַלע זיינע דערשיינונגען.

4) די קאָנפערענץ רופט דאָס פּוילישע יודענטום צו אַנ'ענערגישען פּאָליטישען קאַמף מיט'ן היטלעריזם אויפ'ן אינטערנאַציאָנאַלען באָדען.

5) אָנערקענענדיג די וויכטיגקייט פון דער באָיקאָט־אַקציע, וועלכע איז אַ ווירקזאַם געוועהר פון יודענטום געגען דעם היטלעריזם, רופט די קאָנפערענץ צו פאַרטיפען און פּאָפּולאַריזירען די דאָזיגע אַקציע צווישען די ברייטע יודישע מאַסען, זי זאָל סאָלידאַר צוזאַמענאַרבייטען מיט די אַנטי־היטלער־קאָמיטעטען.

6) די קאָנפערענץ פּראָקלאַמירט אַ בעשטייערונג און אַ זעלבסטבעשטייערונג פון גאַנצען יודענטום. לויט פעסטגעשטעלטע נאָרמען פון פּרעזידיום פון פאַראייניגטען קאָמיטעט צו העלפען די פּליטים פון דייטשלאַנד און רופט דאָס גאַנצע יודענטום איינצוצאָהלען די געהעריגע סומעס לויט די דאָזיגע נאָרמען. גלייכצייטיג ווערען אויפגעפאָדערט אַלע לאָקאַלע קאָמיטעטען און יודישע קהלות צו גרינדען קאָמיטעטען, וואָס זאָלען בעשטימען אַן'איינמאָליגע בעשטייערונג.

7) די קאָנפערענץ אַפּעלירט צו אַלע קהלה־פערוואַלטונגען אין גאַנצען לאַנד צו בעשטימען סובווענציעס פאַר די דייטשע פּליטים, אין הסכם מיט די אַרויסגעשיקטע צירקולאַרען פון פאַראייניגטען קאָמיטעט.

8) די קאָנפערענץ בעשליסט, אַז דער פאַראייניגטער קאָמיטעט צו העלפען די דייטשע פּליטים, וועלכע רעפּרעזענטירען אַלע שיכטען פון פּוילישען יודענטום, וואָס בעקעמפט דעם היטלעריזם, דאַרף זיין פאָרטרעטען אויך מיט אַ נעהעריגע רעפּרעזענטאַנץ פון דער פּראָווינץ.

9) אין יעדער וואָיעוואָדשאַפט מוזען אַנטשטיין קרייז־קאָמיטעטען צו בעקעמפען דעם היטלעריזם אויפ'ן ווירטשאַפטליכען געביט און אויך צו שטיצען די קרבנות פון היטלער־לאַנד.

10) אין יעדער וואָיעוואָדשאַפט דאַרפען פאָרקומען צוזאַמענפאָהרען פון די פאָרשטעהער פון אַלע שטעט, וואָס געפינען זיך אין דער וואָיעוואָדשאַפט, וועלכע וועהלען אויס קרייז־קאָמיטעטען.

11) אין יעדער שטאָט ווערט אָרגאַניזירט אַנ'אַנטיהיטלער־קאָמיטעט, וועלכער גיט אַריין אין קרייז־קאָמיטעט.

12) כּדי דורכצופיהרען די אָרגאַניזירטע אַקציע מיט'ן נעהעריגען דערפאָלג און כּדי צו צענטראַליזירען די אַרבייט, מוזען אַלע שטאָט־ און קרייז־קאָמיטעטען אונטערוואַרפען זיך די בעשלוסען און אינסטרוקציעס פון צענטראַלען קאָמיטעט.

פּורים — דער טאָג פון „אַנטי־היטלעריסטישער באָיקאָט־פּראָפּאַגאַנדע" אין גאַנץ פּוילען

וואַרשאַ, (יט"א) די צוגרייטונגען, וואָס זענען אונטערגענומען געוואָרען דורכ'ן שטאָטישען קאָמיטעט פאַר דער אַנטי־היטלעריסטישער ווירטשאַפטליכער אַקציע צוזאַמען מיט די יודישע יוגענד־אָרגאַניזאַציעס, כּדי דורכצופיהרען דעם באָיקאָט־פּראָפּאַגאַנדע־טאָג צווישען די קאָנסומענטע־מאַסען אין דער הויפּט־שטאָט, זענען אין פולען גאַנג. די אַקציע האָט אַ זעהר גרויסע בעדייטונג, ווייל זי וועט אַרומנעמען די גאַנצע יודישע בעפעלקערונג און זי אָנשאַרפען צום ווירטשאַפטליכען קאַמף מיט'ן היטלעריזם. וואַרשאַ וועט צו דעם צוועק איינגעטיילט ווערען אין 100 רעווירען. די אָרטאָדאָקסישע יוגענד וועט זיך אויך בעטייליגען אין דער אַקציע.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער רעבעז

נייער פאלקסבלאט

קהלה אפגעשטעלט די בעשפייזונג פאר 500 יודישע שול-קינדער

דארפעז טאקע די דאזיגע קינדער אויסגעהז פוז הונגער?

די יודישע קהלה האט נעכטען מיטגעטיילט די לייטונגען פון די שולען און תלמוד-תורות, וועמענס קינדער זענען בעשפייזט געוואָרען מיט מיטאָגען אויפ'ן חשבון פון דער קהלה, אז פון היינט אָן ווערט די דאָזיגע בעשפייזונג אָפּגעשטעלט.

מיר לייענען די דאָזיגע מיטטיילונגען פון דער קהלה און שטוינען.

פאַרוואָס האָט די קהלה געפונען גראָד אין איצטיגען מאָמענט פאַר נויטיג אָפּצושטעלען די מיטאָגען פאַר 500 פון די סאַמע אָרימסטע און עלענדסטע קינדער? צי לעבען מיר שוין אין פעריאָד פון וואוילשטאַנד, צי האָבען שוין אַלע אַרבייטסלאָזע געפונען אַרבייט?

די קהלה דאַרף דאָך וויסען, אַז דאָס ביסעל וואַרימע זופּ איז דאָס איינציגע מאָהלצייט פאַר'ן קינד אין פערלויף פון גאַנצען טאָג. דאָ קענען דאָך נישט זיין קיין בודזשעט-אויסריידען, ס'קען נישט קומען אין בעטראַכט, אַז די סומען, וועלכע זענען אויסגעטיילט געוואָרען צו דעם צוועק זענען שוין אויסגעשעפּט געוואָרען. אַנ'אָרים, הילפסלאָז קינד, טאָר מען בשום אופן נישט אָוועקנעהמען דעם לעצטען עסען פון מויל אַוועק, אויף דעם איז נישטאָ און ס'וועט נישט זיין קיין בערעכטיגונג, ווען אַפילו די קהלה זאָל זיך דאַרפען דערויף צו באָרגען געלד. מיר רעכענען, אַז דאָס איז מצד

דער קהלה-פערוואַלטונג געווען אַ נישט בערעכענטער שריט און די עוולה וועט באַלד אויסגעבעסערט ווערען. אָרימע, הונגעריגע קינדער דאַרפען נישט אָנגעהען די בודזשעט-פּאָזיציעס, זייערע מאָגענס מוזען לכל-הפחות איינמאָל אין טאָג געזעטיגט ווערען.

מזל-טוב! דער קהלה-בודזשעט איז שוין אנגענומעז

3 נייע מורי-הוראה'ס בעשטימט פאר לאדז

(—) נעכטען ביז שפּעט אין אָוונד איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער לאָדזשער קהלה-פערוואַלטונג. עס איז בעטראַכט געוואָרען דער בודזשעט פאַר'ן יאָהר 1934, וואָס איז פּרעלימינירט אין דער הויך פון לערך אַנדערהאַלבען מיליאָן זל.

נאָכ'ן עפענען די זיצונג איז אָפּגעגעבען געוואָרען פאָלגענדע

ערקלערונג פוז פרנס מ. ח. רומקאווסקי

ביי דער צווייטער לעזונג פון קהלה-בודזשעט, האָב איך נאָך געהאַט אַ האָפנונג איבערצוצייגען די אגודה'שע מעהרהייט, אַז אין לאָדז וואוינען אַ חוץ אגודה-אַנהענגער, אויך נאָך יודען, וועלכע האָבען אַנדערע אַנשויאונגען און צאָהלען טאַקע.

האָבען זיי דערום דאָס רעכט צו פאָדערען, אַז זייערע אינסטיטוציעס און שולען זאָלען אויך געניסען אין אַ געהעריגער מאָס, פון לאָדזשער קהלה-בודזשעט. די פאָדערונג צו סובסידירען דעם קרן-היסוד און קרן-קימת איז מיט גרינגשעצונג אָפּגעוואָרפען געוואָרען מיט דער הילף פון „אַלעקסאַנדרער" דאָזאָר רוס, וועלכער זיצט דאָ אין פערוואַלטונג מיט'ן חסד פון אונזערע שטימען. מיר זענען געווען פאַר דעם, אַז די קהלה זאָל איבערנעהמען די שחיטה, ווייל מיר שטעהען אויפ'ן שטאַנדפּונקט, אַז פון דער שחיטה-הכנסה, קען מען בעפרייען די לאָדזשער יודישער בעפעלקערונג פון צו הויכען עטאַט און איהר נוצט אויס די שחיטה פאַר אגודה'שע פּאַרטיי-צוועקען צוגעמישט מיט אַ קליינע דאָזע צוועקען פאַר אַלעקסאַנדרער חסידים.

וויל איך צוליב דעם נישט מיטמאַכען די קאָמעדיע פון דער דריטער לעזונג פון קהלה-בודזשעט.

נאָך דער ערקלערונג האָט פרנס רומקאָווסקי פערלאָזען די זיצונג, וועלכע האָט אָנגענומען דעם בודזשעט אין דער דריטער לעזונג. דערביי איז בעשלאָסען צו אַנגאַזשירען פאַר לאָדז דריי נייע מורי-הוראה'ס.

אַלזאָ, מזל-טוב! מיר האָבען שוין ב"ה אַ נייעם קהלה-בודזשעט און נייע מורי-הוראה'ס —

פּרטים פון דער זיצונג — מאָרגען.

טעקסטיל-פירמעס וועלעז איצט מוזעז ענטפערז דער פינאנץ-מאכט

וועגעז אופז אוז וועגעז דער הויך פוז זייער פראדוקציע

(2) אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן הערנעהמען זיך פון טערמין פון אויסמעסטען דעם אומזאַץ שטייער פאַר'ן יאָהר 1933, שיקען שוין די פינאַנץ-אַמטען פונאַנדער צו די טעקסטיל-אינדוסטרי פירמעס פאָרמולאַרען, אין וועלכע עס דאַרפען געגעבען ווערען ענטפערס אויף פראַגען בנוגע דער צאָהל מעטערס אָדער וואָג, ווי אויך די צאָהל פון דעם פּראָדוצירען גאַרן. מען דאַרף אויך ענטפערן, אין וועלכע פאַבריקען די סחורות זענען אויסגעאַרבייט געוואָרען און וויפיל סחורות ס'זענען אויסגעאַרבייט געוואָרען און וויפיל עס איז בעצאָהלט געוואָרען פאַר דער אויספּערטיגונג.

פירמעס, וועלכע פיהרען נישט קיין פאַרמיטלער-האַנדעלס-ביכער, האָבען אין שייכות מיט די דאָזיגע פאָרמולאַרען, שוועריגקייטען ביים געבען ענטפערס אויף די אויבענאַנגעוויזענע פראַגען, דען עס איז איין משך פון אַ קורצער צייט אָנצוגעבען די פּאַקטישע צאָהלען.

הכלל, עס געהט פאַבריקאַנטען אַ פרישע סדרה.

35000 לאדזער דינסטעז

וועגדעז זיך צום מלוכה-פרעזידענט וועגעז בעפרייעז זיי פוז צאהלעז פאר דער פערזיכערונגס-אנשטאלט

(—) דער פעראיין פון הויז-דינערינס אין לאָדז (פּיעטריקאָווער 92) האָט נעכטען איבערגעשיקט אויף די הענד פון מלוכה-פרעזידענט אַ מעמאָריאַל וועגען נייעם געזעץ פאַר סאָציאַלער פערזיכערונג.

דאָס איינפיהרען אין לעבען דעם נייעם אויסטאַוו וועגען סאָציאַלער פערזיכערונג — ווערט געזאָגט אין מעמאָריאַל — פערערגערט אין אַ גרויסער מאָס די עקזיסטענץ-מעגליכקייטען פון די הויז-דינערינס. די ביזאיצטיגע לוינען זייערע האָבען בעטראָפען אין 60 פּראָצענט פון אַלע דינסטען פון 10 ביז 15 זל., אין 20 פּראָצ. ביז 15 ביז 25 זל. אַ חודש, אין 10 פּראָצ. פון 25—35—40 זל. אַ חודש און די איבעריגע 10 פּראָצ. פון 50 ביז 60 זל. אַ חודש. דערצו איז צוגעגאַנגען פולע בעקעסטיגונג, דירה, ריינע וועש. אויסער דעם איז פאַראַן אַ קאַטעגאָריע פון בעדינערינס, וועלכע פערדינען אַ חודש פון 5 ביז 15 זל. מאַקסימום. אַזעלכע זענען פאַראַן אין לאָדז 5000 און די אַלגעמיינע צאָהל הויזדינערינס בעטרעפט אין לאָדז 30,000.

מיט'ן איינפיהרען דאָס נייע פערזיכערונגס-געזעץ זענען מאַסענווייז אָפּגעזאָגט געוואָרען פון זייערע שטעלעס די הויז-דינערינס און אַרום 90 פּראָצענט פון די אויסהעלפערינס, וועלכע זענען בעשעפטיגט געוואָרען דורך אונפערמעגליכע מענשען פאַר אַ מינימאַלען געהאַלט. צוליב דעם ווערט טאָג-טעגליך פערגרעסערט די צאָהל אַרבייטסלאָזע, וועלכע שטעלען שוין פאָר מיט זיך אַ ריזיגע מחנה.

די, וואָס בלייבען אויף זייערע שטעלעס רעדוצירט מען די לוינען ביז 50 פּראָצענט און דערצו מוזען די דינסטען בעצאָהלען אַ העלפט פון דער פערזיכערונגס-סומע, וואָס פערקלענערט נאָכמעהר די אַזוי אויך קלעגליכע לוינען. ס'קומט אויס, אַז נאָכ'ן אָפּאַרבייטען אַ גאַנצען חודש קריגט אַ הויז-דינערין קוים 5 ביז 10 זל. דערפון מוזען זיי נאָך אין פאַל פון אַ קראַנקהייט בעצאָהלען פאַר דער וויזיט און פאַר דער רעצעפּט. ווי עס בעווייזען די בעריכטען פון „פּופּפּ" און די געזעלשאַפטליכע פערמיטלונגס-ביוראָס פאַר הויז-דינערינס, זענען היינט פאַראַן 4 אַרבייטסלאָזע דינסטען אויף 1 בעשעפטיגטע. אָט די לאַגע, איז עלול צו שטויסען די אַרבייטערינס, וועלכע בלייבען אָהן מיטלען צום לעבען, אין די אָרעמס פון דער גאַס און זיי וועלען פערגרעסערן די קאַדרען פון די גאַסען-פרויען. ביי די איצטיגע לוין-בעדינגונגען איז די אַרבייט פון דינסטען אַזוי שווער, אַז די 15—18 שעה ווערט לעצטיגער ווי ביז אַהער. ס'ליגט נישט אין אינטערעס פון דער הויז-דינערשאַפט, אַז די בעלעבאַטים זאָלען אויסטראָגען די לאַסט פון צאָהלען די פערזיכערונגס-סומע וואָס אַזוי צי אַנדערש, מוזען זיי פערקלענערן דעם לוין און בעזייטיגען די דינסטען פון דער אַרבייט. די הויז-דינערינס, וועלכע האָבען ביז איצט נישט קיין שום געזעצען, וואָס זאָלען זיי בעשיצען און אויך נישט קיין אינסטיטוציעס, וואָס זאָלען רעגולירען זייערע אַרבייטס- און לוין-בעדינגונגען — זענען צום מעהרסטען געשלאָגען געוואָרען פון הערשענדען קריזיס, האָבען צום ווינציגסטען פערדינט און די גרעסטע צאָהל שעה'ן אין מעת-לעת געאַרבייט. דעריבער זענען זיי נישט אומשטאַנד צו צאָהלען די פערזיכערונגס-אָפּצאָהלונגען, צוליב וואָס זיי בעטען דעם מלוכה-פרעזידענט און דעם מיניסטער פאַר געזעלשאַפטליכער שוץ אָפּצוהאַלטען דאָס אויספיהרען פון אויסטאַוו וועגען פערזיכערונגען, וואָס פיהרט אין היינטיגע אָפּצאָהלונגען. דער דאָזיגער מעמאָריאַל איז די שטים פון אַלע הויז-דינערינס אין גאַנץ לאָדז, די שטים פון מענשען, וואָס ווערען אַריינגעוואָרפען דורך דעם געזעץ אין די צוואַנגען פון שרעקליכער נויט און מורא'דיגער אויסנוצונג פון אַרבייטס-הענד.

בענזין-אויפרייס איז א פאבריק

(2) אין דער פאַבריק פון דער פירמע „אַרטור מייסטער" אין רודאַ-פּאַביאַניץ איז געשעהן אַ בענזין-אויפרייס, בעת וועלכען עס זענען שווער אָפּגעבריהט געוואָרען 2 אַרבייטער.

זאל פילהארמאניע

טעל. 213-84

היינט, 845 אָוונט

זינגט

PAOLO MARION

ערשטער טענאָר פון דער אָפּערע

„La Scala" Milano i „Civic Opera House" Chicago, „Opera Reale" i „Wiener Staatsoper" Wiedeń.

דער אויפטריט פון Paolo Marion דער טענאָר איבער אַלע טענאָרען – וועט זיין דאָס גרעסטע געשעהעניש אין דער קינסטלערישער וועלט אין לאָדז.

געניערעס אין די פּראָגראַמען.

בילעטען פערקויפט די קאַסע פון „פילהאַרמאָניע".

דאָנערשטאָג 22 ז' אדר תרצ"ד	פעברואר זון-אויפגאַנג 6.40 זון-אונטערגאַנג 5.00

צוגאב-פאבאר פאר 1912

מיטוואָך דעם 28. פעברואַר ד. י. 8 פריה וועט אין לאָקאַל פון מיליטעריש-פּאָליציייאישען ביוראָ (פּיעטריקאָווער 165) אַמטירען אַ צוגאַב-פּאָבאָר-קאָמיסיע פאַר'ן פּ. ק. או. לאָדז — שטאָט „צוזיי".

צו דער פּאָבאָר-קאָמיסיע דאַרפען זיך צו שטעלען די מאַנסלייט פון יאָהרגאַנג 1912 און עלטערע, וועלכע האָבען נאָך נישט רעגולירט זייער בעציהונג צום מיליטער-דינסט, וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 פּאָליציי-קאָמיסאַריאַטען און האָבען בעקומען נאָמענטליכע רוף-צעטלען פון דער שטאָט-סטאַראָסטווע.

פראיעקט צו רעגולירעז די פראגע וועגעז אויספערקויפעז

(2) מיר דערוויסען זיך, אַז די לאָדזשער סוחרישע און פאַבריקאַנטישע פעראיינען האָבען בעקומען דערהאַלטען פון האַנדעלס-מיניסטעריום אַ פּראָיעקט פון אַ פעראָרדנונג וועגען אויספערקויפען.

די ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס דאַרפען זיך אַרויסזאָגען וועגען אופן פון אַ צוועקמעסיגען און געזונדען אופן דורכצופיהרען אויספערקויפען בכדי צו רעגולירען די אונגעזונדע און נישט געוויסענהאַפטע קאָנקורענץ, וואָס ווערט אָפּטמאָל געפיהרט אונטערן מאַנטעל פון פּערשידענערליי אויספערקויפען.

אלגעמיינע פערזאמלונג פוז „רויטעז קרייץ" איז לאדז

(2) אין אייגענעם לאָקאַל אויף פּיעטריקאָווער 236 איז פאָרגעקומען די אַלגעמיינע מיטגלידער פערזאַמלונג פון „רויטען קרייץ" אין לאָדז. ד"ר יוזעף קאַליש האָט רעפערירט וועגען די געלד-שוועריגקייטען, מיט וועלכע דער „רויטער קרייץ" האָט זיך צו ראַנגלען צוליב דער פאַראָרימונג פון דער בעפעלקערונג. די הכנסה און הוצאה פון דער אינסטיטוציע האָט זיך אין 1933 געדעקט מיט דער ציפער פון 58,567 זל.

נאָכ'ן אָננעהמען דעם בודזשעט פאַר 1934, איז דער הויך פון 45.200 זל. און די איינקונפטען אויף 46,700 זל. און די אויסגאַבען (1500 זל. דעפיציט) איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ נייע פערוואַלטונג:

ד"ר יוזעף קאַליש, ד"ר קניכאָוויעצקי, פּראָף. יאַדוויגאַ כילאַרסקאַ, פּראָפ. אירענאַ סאָוויצקאַ, דיר. זאָפיאַ וורעדאָוואַ, ד"ר ע. מיטעלשטעט, ד"ר סאַביעשטשאַנסקי, ד"ר מאַגילניצקאַ, אינזש. יאַדוויגאַ ראַרסוק, דיר. ווישניקעוויטש, אינזש. ראַגאָווסקי, דיר. אויגעניוש מינצבערג, אַדוו. סטעפאַן בזשעזשינסקי, דיר. ראַטקאָוואַ, פּראָף. ענדע, לודוויק קראַוזע, דיר. קאַראַל רידער, פּראָף. טשערלאַטשיק, מאַיאָר האַפּבאַוער.

שטוב-גנבה

(2) אין שאול טערקעלטויב'ס וואוינונג (פּאָדרזשעוואַ 29) האָבען גנבים געמאַכט אַ „כאַפּטיס" פון וועש און מלבושים פאַר 1500 זל.

VARIETE-DANCING

TABARIN

Narutowicza 20

Tel. 150-66 i 154-60.

היינט און פאָלגענדע טעג

פּרעמיערע!

פון 5 ביז 9 אָוונד „FIVE" פון 5 ביז 9 אָוונד

פון 9 אַ גאַנצע נאַכט

Kabaret - Dancing

10 וועלט-אַטראַקציעס 10

פּרייזען רעדוצירט!

אייניטריט פריי!

30 פּראָצענט ביליגער!

קומט און איבערציגט אייך!

רעפעראַט פון אדוו. נח פּרילוצקי

געהאַלטענע דינסטאָג אָוונט אין פילהאַרמאָניע

ביי אַ פול געפּאַקטען פילהאַרמאָניע-זאַל, איז צוהערנדיגען פאָרגעקומען דער רעפעראַט פון נח פּרילוצקי א.ד.ט. 1926 ביז 1934.

די פערזאַמלונג האָט געעפענט

אַדוו. ווייצמאַן,

בעגריסענדיג דעם גאַסט אין נאָמען פון דער פאָלקס-פּאַרטיי אין לאָדז.

דאַן האָט

מאַג. באַלבאַרישסקי

דעם גאַסט בעגריסט, אין נאָמען פון אַלע ווירט-שאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס, וועלכע געפינען זיך אין דער פּאָלקיסטישער השפעה.

עס בעקומט דאָס וואָרט דער רעפערענט, וועלכער זאָגט צווישען אַנדערען:

דאָס יאָהר 1926 איז אַ דאַטע, וועלכע מוז פערשריבען ווערען אין דער געשיכטע פון אונזער לאַנד, אַלס היסטאָרישע דאַטע. אָבער נישט ביי אונז אין לאַנד נאָר אין פערשידענע לענדער פון אייראָפּאַ, ווייל אויך אַנדערשוואו זענען פאָרגע-קומען ענדערונגען, וועלכע זענען ענליך צו די געשעהענישען אין פּוילען, די יאָהרען פון 1926 און 1934 זענען געווען יאָהרען פון איבערקעהר-רעגישען, קריזיס, אויפשטאַנדען א.א.וו.

מיט עטליכע דרייסיג יאָהר

צוריק האָט אַ בעקאַנטער באַנקיר און עקאָנאָמיסט, יאַן בלאָך, אַפּגעדרוקט אַ בוך „די מלחמה פון דער צוקונפט" אין דעם בוך האָט ער אויפגעוויזען אַז אויב ס'זאָל אויסברעכען אַן אייראָפּעאישע מלחמה, וועט זי מעהר נישט קענען דויערען ווי 6 וואָכען, די שרעקליכע שילדערונגען פון בלאָכ'ן וועגען דעם פערנעהם פון אַזאַ מלחמה, האָבען געמאַכט אַ געוואַלדיגען רושם און אַלס רעזול-טאַט דערפון, איז דאַמאָלס צונויפגערופען געוואָרען

די ערשטע ענטוואַפנונגס-קאָנפערענץ אין האַאַג.

די וועלט-מלחמה האָט אויסגעבראָכען און זי האָט געדויערט נישט קיין 6 וואָכען נאָר גאַנצע 4 יאָהר, די וועלט האָט זיך אויסגעלאַכט פון בלאָכ'ן

נאָך דער מלחמה זענען געקומען גוטע צייטען,

פראַנקרייך האָט זיך געבאָדען אין געלד, דאָס לאַנד האָט געבליהט, ענגלאַנד האָט סטאַביליזירט דעם פונט און האָט געהאַט צו פערצייכענען אַ וואוילשטאַנד פון דער ווירטשאַפט.

אין אַמעריקאַ איז דער לעבענס-ניוואָ גע-ווען אַזוי הויך ווי נאָך קיינמאָל נישט, ס'זענען אָנגעקומען „די יאָהרען פון בעריהמטען „פּראָספּע-ריטי", אַמעריקאַ האָט פערמאָגט דריי פירטעל פון גאַנצען געלד, וועלכע האָט זיך געפינען אויף דער ערד-קויל. אפילו אין דעם בעזיגטען דייטש-לאַנד האָבען אָנגעהויבען צו פליסען טייכען געלד, מ'האָט געבויט, ראַציאָנאַליזירט און מעכאַניזירט די אינדוסטריע.

אָבער שפּעטער אין עטליכע יאָהר אַרום האָבען אָנגעהויבען פערווירקליכט צו ווערען די נביאות פון עקאָנאָמיסט יאַן בלאָך,

דער וואוילשטאַנד האָט זיך פערענדיגט

דער גאַנצער וואוילשטאַנד איז געווען אַ פיקציע, דאָס זענען געווען די פאָלגען פון דער וועלט-מלחמה, אומעטום מיליאָנען אַרבייטסלאָזע, אין דער וועלט האָט מען דערפיהלט, אַז

די געזעלשאַפטליכע אָרדנונג האָט אָנגעהויבען זיך וואַקלען.

דאָס איז געשעהען צוליב דעם, וואָס 1) די מלחמה האָט אַרויסגעצויגען צופיל מאַטעריעלע גיטער, 2) פאַר דער מלחמה זענען שוין געווען די מאָדוסען פון האַנדעלס-אויסטויש צווישען איין לאַנד און דעם אַנדערען, די מלחמה האָט דאָס אַלץ צובראָכען און 3) גאַנצע עקאָנאָמישע אָרגאַ-ניזמען (עסטרייך אונגאַרן און אַנדערע) זענען צושפּאַלטען געוואָרען 4) די לענדער שטרעבען צו זעלבסט-אויסקום און 5) פון וועלט-מאַרק איז אָפּגעפאַלען $^1/_6$ פון דער יבשה (רוסלאַנד), נישט קוקענדיג אויף די שרעקליכע פאָלגען פון דער מלחמה האָבען די לענדער זיך ווייטער אָנגעהוי-בען שטאַרק צו בעוואָפענען, ס'עקזיסטירט אַ צאָל-קריג פון אַלע געגען אַלע, אין פערשידענע לענ-דער האָט אויפגעהויבען דעם קאָפּ

די שלאַנג פון נקמה און רעוואַנזש

די ראַציאָנאַליזאַציע און מעכאַניזאַציע פון דער אינדוסטריע האָט געשאַפען די גרויסע אַר-בייטסלאָזיגקייט, פון דעם אַלעם שטעלט זיך צו-נויף דער קריזיס. ס'איז פערשטענדליך, אַז עקאָ-נאָמישע ענדערונגען קענען נישט בלייבען אָהן איינפלוס אויף די פּאָליטישע געשעהענישען, ווייל פּאָליטיק איז די פאָרם אין קאַמף פאַר עקאָנאָ-מישע אינטערעסען.

מיט דעם פערשאַרפען זיך פון קריזיס האָ-בען זיך פערשאַרפט אויך די פּאָליטישע קאַמפען און דאָס אין אַלע לענדער, צוליב דעם זענען

ענטשטאַנען די דיקטאַטורען אין פערשידענע לענדער

און אין פערשידענע פאָרמען און אין די איבעריגע לענדער גרייט מען זיך צו דעם דאָזיגען פּראָצעס.

וואָס פאַראַ רעזשים האָבען מיר אין פּוילען?

דאָס איז שווער צו דעפינירען, פון איין זייט אַ דיקטאַטור, פון דער צווייטער — אַ פּאַרלאַמענט. די פּרעסע האָט געוויסע פרייהייטען, און ס'קומט אויס, אַז אין פּוילען הערשט איצט איינער פון די מילדעסטע רעזשימען אין דער וועלט.

אין אַלע לענדער, וואו ס'איז אָפּגעשאַפען געוואָרען דער פּאַרלאַמענטאַרישער רעזשים, האָ-בען זיך אויך שטאַרק געענדערט די ווירטשאַפט-ליכע פערהעלטענישען. ס'איז אָפּגעשאַפען געוואָרען דער ליבעראַליזם אין דער אינדוסטריע, די רעגי-רונגען אינטערווענירען אין פערשידענע צווייגען פון דער פּראָדוקציע, אַלץ ווערט איצט פּלאַנמעסיג אויסגעפיהרט, רעגלאַמענטירט. די מלוכה איז גע-וואָרען דער רעגולאַטאָר פון דער ווירטשאַפט. אין פּוילען איז אַביסעל אַנדערש. אומעטום נעהט מען מיט אַ פעסטגעשטעלטען פּראָגראַם. אין פּוילען ווערט אַלץ איינגעפיהרט מיט אַ פּראָגראַם, פון וועלכען עס ווייסען נאָר יחידים. איצט ווערען קלאָהר די שריט, וועלכע די מאַכט אין פּוילען האָבען פון פריהער צוגעטראַכט, דער אינטערעס פון יחיד איז אין פּוילען פערבויגען געוואָרען פאַרן אינטערעס פון דער מלוכה. ס'ווערט אויך אַדורכגעפיהרט דער מלוכה'שער מאָמענט אין ווירטשאַפטליכען לעבען אין דער פאָרם פון עטאַטיזם.

מיר יודען אַלס בירגער פון לאַנד,

מוזען פערשטעהען די אַלע ווירטשאַפטליכע ענדע-רונגען, וועלכע זענען מסוגל אונז צו רואינירען. אַזוי גוט ווי די אַלגעמיינע פּאָליטיק איז די פאָרם פון קאַמף פאַר ווירטשאַפטליכע אינטערעסען, איז די יודישע פּאָליטיק דער אויסדרוק פון קאַמף פאַר די יודישע ווירטשאַפטליכע אינטערעסען. פּאָליטיק איז נישט נאָר מאַנדאַטען, נישט קיין שעהנע רע-דעס — נאָר דער אויסדרוק פון קאַמף. נאָך דער מאַי-איבערקעהרעניש האָט מען געדאַרפט פער-שטעהען, אַז דער דאָזיגער רעזשים וועט זיך לאַנג האַלטען.

די יודישע פּאָליטיק

האָט געדאַרפט געפיהרט ווערען אויף דעם אופן, אַז מיר זאָלען זיך שטיצען אויף דעם דעמאָקראַ-טישען טייל פון דער געזעלשאַפט, וועלכע וויל דאָס. די יודישע פּאָליטיק איז צושווימען גע-וואָרען, פערנאַכלעסיגט געוואָרען. דאָס לעבען פאָדערט פאָרזיכטיגקייט אין קאַמף פאַר אונזערע אינטערעסען. ס'מוז קומען צו אַ קאָנסאָלידירונג פון אַלע יודישע ריכטונגען, וועלכע וואָלטען געקענט רעפּרעזענטירען די יודישע מאַסען פאַר אונזערע רעכט און נאַציאָנאַלער אויסלעבונג.

באַנקעט פון דער פאָלקס-פּאַרטיי לכבוד נח פּרילוצקי

נאָכ'ן רעפעראַט אין פילהאַרמאָניע איז עהער נעכטען שפּעט איבאָוועגד אין לאָקאַל פון דער פאָלקס-פּאַרטיי (שרודמיעיסקאַ 20) פאָרגעקומען אַ פייער-ליכער באַנקעט לכבוד דעם גאַסט נח פּרילוצקי.

אינ'ם באַנקעט האָבען זיך בעטייליגט פערוואַל-טונגס-מיטגלידער פון אַלע פּאַרטייען און אינסטיטו-ציעס, וואָס שטעהען אונטער'ן איינפלוס פון דער פאָלקס-פּאַרטיי אין לאָדז. ס'האָבען אויך אָנטיילגע-נומען דעלעגאַציעס פון פאָלקיסטישע אָרגאַניזאַציעס אין דער לאָדזער אומגעגענד.

אין אַ געמיטליכער שטימונג, ביי אַ גלעזעל משקה מיט פערבייסענס זענען געהאַלטען געוואָרען טאָאַסטען לכבוד דעם חשובען גאַסט. די טאָאַסט-רעדנער זענען געווען אַדוו. ווייצמאַן, מאַג. באַלבע-רישסקי, כאַרי א. אַ.

ה' פּרילוצקי האָט געדאַנקט פאַר דעם האַרציגען קבלת פנים, וואָס זייבע לאָדזער חברים האָבען איהם געמאַכט. מיט אַ הייטער געמיט האָט דער עולם נאָך פערבראַכט ביז אין ווייסען טאָג אַריין.

יודיש טעאַטער „פילהאַרמאָניע" נאַרוטאָוויטשאַ 20 טעל. 213-84

נאָך לאַנגע ערוואַרטונגען!

גאַסטאויפטריטען פון די בעריהמטע אַמעריקאַנער אָפּערעטען-סטאַרס

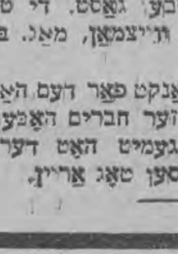

מעי שיינפעלד און אירווינג דזשייקאָבסאָן

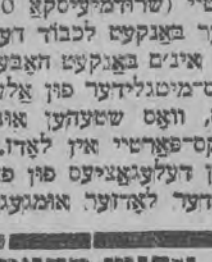

צוזאַמען מיט'ן גאַנצען „פילהאַרמאָניע"-אַנסאַמבל.

פרייטאָג, דעם 23-טען, 9 אָוונט, שבת, דעם 24-טען, 4 נאָכמ. און 9 אָוונט

פייערליכע פּרעמיערע!

פון גרעסטען אַמעריקאַנער שלאַגער, וועלכער איז געשפּילט געוואָרן אויף אַלע אַמעריקאַנער און אייראָפּעאישע ביהנעס מיט'ן גרעסטען ערפאָלג. צום ערשטען מאָל אין לאָדז!

„אוי, אַמעריקאַ!"

אָפּערעטע אין 3 אַקטען פון נ. שטוטשקאָוו. מוזיק: ש. סעקונדאַ. רעזשי: אירווינג דזשייקאָבסאָן. אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון לעאָן זעלמאַן. בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער.

פּראָצעס געגען 9 פּערזאָן אָנגעקלאַגטע פאַר קאָמוניזם

(2) אין לאָדזער קרייז-געריכט איז נעכטען פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען 19-יעהריגען טוביה מרדכי אדלער, 16-יעהריגער שמחה בריקס. 23-יעהריגער בנימין ברוין, 19-יעהריגער חיים גערשאָנאָוויטש, 20 יעהריגער זעגאַן גילזנער, 20-יעהריגער שלמה גלאַזמאַן, 23-יעהריגער דניאל קאַטעק, די 19-יעהריגע חיה ראָטמאַן און די 21-יעהריגע פרומעט פּערל ראָזענשטיין. אַלע זע-נען אָנגעקלאָגט געוואָרען אין קאָמוניזם און אין צוזאַמענפאַליה פון 9 יולי 1933.

די אָנגעקלאָגטע זענען פערמשפּט געוואָרען צו 2, 1 יאָהר תפיסה און צו 8 חדשים תפיסה. די גרעסטע שטראָף פון 2 יאָהר האָט בע-קומען טוביה מרדכי אדלער און חיים גערשא-נאָוויטש.

10-זלאָטי-באַנקנאָטען ווערען אַרויסגעצויגען פון פערקעהר

נאָך 3 יאָהר וועלען זיי זיין גילטיג

(2) די לאָדזער אָפּטיילונג פון „באַנק פּאָלסקי" אינפאָרמירט אונז, אַז די 10-זלאָטי-באַנקנאָטען וועלען זיין גילטיג ביז'ן 31. דעצעמבער 1937. איצט ווערען די באַנקנאָטען שוין אויסגעטוישט דורך דער באַנק פּאָלסקי יעדען טאָג.

מען מוז אויפמערקזאַם מאַכען, אַז אין צוזאַ-מענהאַנג מיט'ן אַרויסציהען פון פערקעהר די 10-זלאָטי-באַנקנאָטען ווערען דורך שווינדלערישע עלע-מענטען אויסגעפיהרט פערשידענע נישט דערלאַזבאַרע מאַניפּולאַציעס. די בעפעלקערונג דאַרף זיין גע-וואָרענט געגען אַזעלכע

רעגיסטער פון די שטענדיגע לאָדזער איינוואוינער

ווערט פאַרטיג דעם 20 מערץ

(2) אין צוזאַמענהאַנג מיט די זיך דערנעהנ-טערענדיגע וואַהלען צום שטאָט-ראָט ווערט איצט שוין געבראַכט אין אָרדנונג דער רעגיסטער פון די שטענדיגע לאָדזער איינוו. צום דורכפיהרען די דאָזיגע אַרבייט האָט די שטאָט-פערוואַלטונג מיט אַ צייט צו-ריק געהאַט אָנגאַזשירט אַ ספּעציעלען שטאַב מענ-שען. די דאָזיגע אָנגעשטעלטע האָבען איצט שוין בעקומען אַ קינדיגונג ביזן 20-טען מערץ. ד.ה. דאָהר פון איז צו זעהען אַז צום 20-טען מערץ וועט דער רעגיסטער פון די שטענדיגע לאָדזער איינוואוינער שוין זיין פאַרטיג. נאָכ'ן בעשטימען דעם טערמין פון די וואַהלען וועלען צונויפגעשטעלט ווערען די וועה-לער-ליסטעס.

ווער מעג בחנם פאָהרען אויפ'ן טראַמוואַי?

(2) אין הסכם מיט די בעשטימטע פאָרשריפ-טען האָבען רעכט אומזיסט צו פאָהרען אויף די לאָד-זער טראַמוואַיען מונדירטע פּאָליציי, וועלכע האָבען פּלאַץ נאָר אויפ'ן פּלאַטפאָרם פון לעצטען וואַגאָן. מיט 1 צוג קענען פאָהרען העכסטענס 3 פּאָליציאַנ-טען. בנוגע פּאָליציי-אָפיצירען זענען קיין שום בע-גרעניצונגען נישטאָ. אויך מונדירטע פייערלעשער האָבען רעכט אומזיסט צו פאָהרען מיט'ן טראַמוואַי.

לאַגעווניצקאַ גאַס בעקומען אַ טראַמוואַי-ליניע

אויך אויף דער זאַגאַיניסקאַ גאַס וועט געהן דער טראַמוואַי

(2) צום פריהלינג וועלען זיך אָנהויבען די אַר-בייטען ביים פערלענגערען די טראַמוואַי-ליניע פון באַלוטער פּלאַץ דורך דער לאַגעווניצקאַ ביז צום גרער יוליאַנאָווסקאַ גאַס, די ליניע וועט פערלענגערט אויף 1700 מעטער. אויך די ליניע פון נאַרוטאָוויטש גאַס אָנהויבענדיג פון טראַמוואַי-זאַל ביז צום שפּי-טאַל אויף זאַגיניקאַוואַ גאַס.

דעם טונעל אויף טראַמ-וואַיאָווא-גאַס

וועט מען בקרוב אָנהויבען בויען

(2) דעם טונעל אויף טראַמוואַיאָווא גאַס וועט מען בקרוב אָנהויבען בויען. די אַרבייטען וועלען קאָ-סטען אַ מיליאָן 200.000 זלאָטעס. די אַרבייטען וועלען געדויערען 3 יאָהר.

אַ שטרייק פון די שטעפּער-אַרבייטער אין כאַלופּניקעס

דינסטאָג איז אויסגעבראָכען אַ שטרייק פון די שטעפּער-אַרבייטער צוזאַמען מיט די כאַלופּני-קעס. די שלעכטע לאַגע פון די אַרבייטער און אויך פון די כאַלופּניקעס, ביי דעם פאַך, האָט געצוואונגען צו אַ געמיינזאַמען אַרויסטריט. די פאָדערונג פון די אַרבייטער איז אַן'אַכט שעה'-דיגען אַרבייטסטאָג; 2) לוין העכערונג פון 20 ביז 50 פּראָצ. פאַר אַרבייטער וואָס פערדינען פון 250 ביז 550 אַ טאָג; 3) צונעמען און אָפּ-זאָגען אַרבייטער נאָר דורכ'ן פעראיין. מיט דעם שטרייק פיהרט אָן דער צענטראַלער לעדער-פער-איין סיענקעוויטשאַ 30.

אַנ'אַרבייטער-מיטינג היינ-טיגען שבת

שבת דעם 24 ד.ח. 10 פריה וועט אין לאָדזער פילהאַרמאָניע זאַל פאָרקומען אַ פּאָליטישער מיטינג וועגען דער אינטערנאַציאָנאַלע לאַגע און די אויפ-געבען פונ'ם אַרבייטער-קלאַס, דער מיטינג וואָס ווערט איינגעאָרדענט דורכ'ן לאָדזער „בונד" וועט זיין געווידמעט די לעצטע בלוטיגע געשעהענישען אין עסטרייך, די שטורמישע קאַמפען אין פראַנק-רייך און די לאַגע אין שפּאַניען.

מיט רעדעס וועלען אַרויסטרעטען לאַזניק ח. אַלטער (וואַרשאַ) און אַ רייה לאָדזער רעדנער.

Dr.

Wołkowyski

4 ציגעל-גאַס 4, טעל. 90-216

נעהמט אָן אין הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע

אויפנאַהמ-שעה'ן פון 8–1 מיטאָג און 5–9 אָוונד.

ד"ר העללער

ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע

8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוונט. זונטאָג פון 11–2 מיטאָג.

פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.

אונגעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן

דייטשלאנד שאפט א „טשערטא" פאר יודן

נייער געזעץ פאדערט צו „רייניגען" די גרויסע שטעדט פון צופיל בעפעלקערונג.—הויפטזעכליך געצילט נעגען יודען

פרייזען שטייגען איצט אין בערלין. פרייזען אויף ברויט. פרייזען אויף פוטער, פרייזען אויף אלע זאכען.

אויף אלע־זאכען, אבער נישט אויף וואוינונגען, דירה — גאלד איז איצט אין בערלין ביליגער ווי אין דעם סאמע ביליגסטען לאנד.

עס שטעהען איצט אין בערלין ליידיג נישט ווייניגער ווי דרייסיג טויזענט וואוינונגען. דרייסיג טויזענט מענשען האבען זיך ארויסגעצויגען פון דער שטאט זינט די נייע היטלער־רעגירונג איז געקומען צו דער מאכט, און קיין אנדערע זענען אויף זייערע פלעצער נישט צוגעקומען.

ווען מען בעהט איצט ארויס אין בערלין אין גאס — אין דער פריה, צי ביינאג, צי אין אוונט, — פיהלט מען זעהר שטארק, אז בערלין איז ליידיגער געווארען. מען זעהט איצט אין בערלין א מענשען אין גאס זעהר זעלטען.

פובליציסטען רעדט מען איצטער וועגען דעם, אז יודען וועלען מוזען זיך ארויסציהען פון בערלין „הערפאר ווייל די שטאט איז איבערגעפאקט".

א ספעציעלע קאמיסיע איז איצטער געגרינדעט געווארען ביי דעם רייכס־מיניסטעריום פון אינערן מיט'ן אויפגאבע צוועק צו אויסארבייטען א פלאן ווי אזוי צו „דעפאפולאריזירען" בערלין און אנדערע גרויסע דייטשע שטעט, ווי אזוי צו פערקלענערען דארטען די בעפעלקערונג. ווי אזוי צו מאכען, אז טויזענטער איינוואוינער, וואס וואוינען שוין אין די דאזיגע שטעט דורות און דורות, זאלען זיין געצוואונגען צו נעמען זייערע פעקלעך און זיך לאזען מיט א גרויסען גירוש אין די קליינע פראווינץ־שטעט.

די דאזיגע טויזענטער איינוואוינער מוזען זיין בלויז אזעלכע, וואס „האבען נישט אין זיך קיין ארישער בלוט און וואס זענען נישט פערבונדען מיט דעם ארישען באדען". די דארפען זיין יודען, יודען, הייסט עס, זענען יענע, וועלכע מאכען ענג אין בערלין.

דאס וואס אין בערלין זענען איצט, לויט דער סטאטיסטיק פון בערלינער פרעסע, פעריהאן דרייסיג טויזענט ליידיגע דירות, רעכענט זיך נישט, דאס וואס איינגעטימער פון גרויסע געביידעס געהען איצט באנקראט, ווייל זיי האבען נישט וועמען די וואוינונגען צו פערדינגען, רעכענט זיך אויך נישט. דאס וואס מען קען איצט דינגען א פלאץ פאר א געשעפט אין סאמע צענטער פון בערלין פאר א בידנע־ריגע סומע — ווערט אויך נישט גענומען אין אנבעטראכט. דאס וואס בערלין ווערט פון טאג צו טאג פוסטער און ליידיגער, שפילט נישט קיין ראלע. פון דעם שטאנדפונקט פון דער „ראסען־פאליטיק" פון דער איצטיגער דייטשער רעגירונג איז בערלין איצט צו שטארק בעפעלקערט. מוז בערלין איצט „ענטפעלקערט" ווערען. דארפען אלע נישט־ארישער אפליידיגען בערלין, און אויך אנדערע גרויסע שטעט, אזוי שנעל ווי מעגליך. דארפען זיי פערשטעקט ווערען אין א געטא אזוי ווי אין די ריכטיגע צייטען פון מיטעלאלטער.

בערלין דארף זיין די שטאט פון בלויז רעכטע ארישער!...

* * *

עס זענען פאר די לעצטע עטליכע מאנאטען אנטלאפען — איינפאך אנטלאפען — פון די קליינע דייטשע פראווינץ־שטעט טויזענטער יודישע פאמיליעס; אנטלאפען אין די גרויסע שטעט, כדי זיך צו ראטעווען פון דעם אנטי־יודישען טעראר, וואס בעשטעהט אין דער פראווינץ ביז היינטיגען טאג.

איצט וועלען די דאזיגע אנטלאפענע זיין געצוואונגען זיך אומצוקעהרען צוריק צו זייערע אלטע היימען. זיי האבען אין דער היים איבערגעלאזט אלץ אפען און אויף הפקר. כדי צו זיין כאטש זיי־כער מיט'ן לעבען. איצטער שטופט מען זיי מיט געוואלד צוריק אין זייערע קליינע שטעטלעך, וואו א יוד איז ווירקליך נישט זיכער מיט'ן לעבען..

(ספעציעלע קארעספאנדענץ)

פון ב. סמאליאר.

און נישט בלויז זיי, די שטעהענדע אין צו פער־שטופען אין די דאזיגע שטעטלעך אויך אזעלכע יודען, וואס האבען גאר דארטען קיינמאל נישט געוואוינט. יודישע פאמיליעס, וואס אלע זייערע יאהרען האבען זיי געוואוינט אין בערלין, אין פראנק־פורט, אין האמבורג, אין דרעזדען, אין לייפציג, וועלען איצטער געשטעלט ווערען אין אזא לאגע, אז אין די דאזיגע אלע שטעט וועלען זיי נישט קענען וואוינען.

עס חזר'ט זיך איבער אין דייטשלאנד די אלטע געשיכטע מיט דער צאר־ישער „פראוואזשיטעלסטוואַ". עס חזר'ט זיך איבער אט יענע געשיכטע, פאר וועל־כער דער פערשטארבענער לואי מארשאל האט אזוי ביטער געקעמפט געגען דער צארישער רוסישער רע־גירונג; די געשיכטע פון פערשפארען יודען אין א „טשערטא אסיעדלאסטי".

„די ענטפעלקערטע" דייטשע יודען, ווען זיי וועלען אבער איצט קומען פון די גרויסע שטעט אין די קליינע דייטשע פראווינץ־שטעט, וועט זייער לאגע זיין פיל־פיל ערגער, ווי די לאגע פון די רוסישע יודען אונטער'ן רוסישען צאר. די רוסישע יודען זענען טאקע געווען אפגעשפארט, אבער זיי האבען אמווייניגסטען נישט געהאט צו טון אין זייערע שטעטלעך מיט קיין ארגאניזירטע, פון דער רעגירונג אנערקענטע, אנטיסעמיטישע ארגאניזא־ציעס, אזעלכע ווי די איצטיגע נאצי־פארטיי פון דייטשלאנד.

די „ענטפעלקערטע" דייטשע יודען, ווען זיי וועלען איצט קומען אין די קליינע דייטשע פראווינץ שטעט, וועלען זיי ווירקליך נישט האבען דארטען וואס צו טון. זיי וועלען דארט ווירקליך געהאלטען ווערען אויפן אויג און וועלען מוזען זיצען און ציטערען פאר דעם קלענסטען נאצי — בעאמטען. זיי וועלען נישט קענען האנדלען, ווייל דער בויקאט אין דער פראווינץ געהט נאך אן אין פולען גאנג. זיי וועלען דארט נישט קענען ארבייטען, ווייל אין דער פראווינץ זענען נישטא קיין מעגליכקייטען פאר ארבייט, זיי וועלען זאגאר נישט קענען לעבען אין איי־נער פון דעם צענטער, ווייל זיי וועלען נישט וואג־נען פון וואס צו לעבען.

* * *

וועגען דעם עקאנאמישען חורבן, וואס די „ענט פעלקערונג" פון די יודען וועט ברענגען פאר דער יודישער בעפעלקערונג, וואס האט ביז איצט געק־וואוינט אין די גרויסע האנדעלס־שטעט, איז נישט פאראן פיל צו רעדען.

דער דייטשער האנדעלס־מיניסטער פיהרט א קאמף, אז מען זאל יודען אין זייער האנדעל נישט שטערען. אין די קליינע פראווינץ־שטעט קומט איהם דער דאזיגער קאמף נישט אן אזוי לייכט. דארט שטויסט ער זיך אן אויף א הארטען ווידערשטאנד, סיי פון די ארטיגע נאציס, סיי פון די נישט־יודישע הענדלער, וואס ווילען פטור ווערען פון זייערע יודישע קאנקורענטען.

אנדערש איז אבער אין די גרויסע שטעט. אין אזעלכע שטעט, ווי בערלין אדער פראנקפורט, קען מען זיך נישט פערגינען צו איגנארירען די פעראר־דנונגען פון האנדעלס־מיניסטער; אין אזעלכע שטעט, ווי בערלין אדער פראנקפורט. איז דער ווידערשטאנד פון די נישט־יודישע סוחרים אויך נישט אזוי שטארק, די שטאט איז גרויס, די בעפעלקערונג איז געמישט — זעהט זיך נישט אן די קאנקורענץ צווישען יודישע און נישט־יודישע געשעפטען.

די יודען אין די גרעסערע שטעט, הויפטזעכ־ליך יענע, וואס האבען זיך בעשעפטיגט מיט האנדעל, האבען זיך דערפאר לעצטענס אנגעהויבען צו פיה־לען פערהעלטניסמעסיג רוהיגער. זיי האבען געפיהלט אז זיי האבען הינטער זיך דיעם שוץ פון דעם האנדעלס־מיניסטער און האבען שוין דערפאר געמאכט פלענער, ווי אזוי זיך צוצופאסען צו דער איצטיגער דייטשלאנד און דא בלייבען אויף שטענדיג.

איצט וועלען די דאזיגע פלענער מוזען פונדא־מענטאל געענדערט ווערען, איצט וועלען די יודי־שע סוחרים פון די גרויסע שטעט מוזען פון דאס ניי אנהויבען צו קלערען וועגען וואנדערען, ווער־גען עמיגרירען, וועגען לאזען זיך אין ווייטע וועגען.

אזוי די סוחרים, אזוי די דאקטוירים, אזוי די געבליבענע אנגעשטעלטע, אזוי יעדער יוד, אויף וועמענס גורל עס וועט אויספאלען „ענטפעלקערט" צו ווערען פון דער שטאט.

„דער אורטייל"

געשפילט אין צוויי לאדזער יודישע טעאטערס

אוש אין צוויי לאדזער יודישע טעאטערס (אוי, די ביליגע קאנקורענץ!) האט מען געשטעלט די פיעסע „דער אורטייל", געבוים אויף א רעפארטאזש־פארם. איז דאך געווארען א מאדע אויף רעפארטאזש־שטיק אין אלע טעאטערס, ווייזט מען דאס אויך אינם יודישען טעאטער.

גראד איז „דער אורטייל" א פיעסע, וואס קאן פעראינטערעסירען. עס האנדעלט זיך וועגען א שפאנענדע געשעהעניש, וואס האט זיך פערלא־פען אין אונזער צייט — דער בלוטיגער קאמף, וואס איז פארגעקומען צווישען די „ווייסע" און „רויטע" אויפן רוסישען באדען, בעת דער באל־שעוויסטישער איבערקעהרעניש.

אינם קאמף, וואס ווערט געפיהרט אין „רוי־סען" לאנגער פארן קאלעקטיווען אידעאל, כאפט זיך אריין א מאמענט פון אינדיווידועלע אינטערע־סען. דער באלשעוויסטישער קאמיסאר מארטינאוו, פערליבט זיך אין דער שעהנער טאכטער פון א קאנטער־רעוואלוציאנער, פון א „ווייסען". קומט פאר א שטרייט צווישען קאלעקטיוו־אינטערעסען און אינטערעסען פון יחיד און דער סוף איז, אז דער כלל־אינטערעס איז מנצח — דער קאמיסאר דערשיסט זיין ווייב, וועלכע האט געדינט די „ווייסע".

די דאזיגע פיעסע איז סצעניש גוט אויפגע־בוים, פערמאגט שפאנענדע מאמענטען, די האנד־לונג איז נישט קיין באנאלע, די פערזאנען זענען סאכמעניש געצייכענט, פארן לעבען אין אלעם, וואס עס שפילט זיך אויס אין דעם שטיק. נאר — די ראלען דארפען פערקערפערען גוטע אקטיארען און א גוטער רעזשיסער דארף די פיעסע אויסשטעלען.

מען קען דאך נישט צוגעהען צו אזא שטיק, ווי מען געהט צו, צו די סקארבאווע ביליגע אפערעטעס, אדער אפגעבלאקעוועטע מעלאדראמעס, וועלכע זענען אייגענטליך עהנליך איינער צו דער אנדערער און דעם צושויער איז לייכט, באלד ביים ערשטען אקט, זיך אנצושטויסען דעם סוף פון דער ספור־המעשה, אין דריטען אקט.

אין „פילהארמאניע" האט מען זיך מיט דעם שטיק קנאפ־וואס געצאצקעט. דארט האט מען דן פיעסע אויפגעפאסט ווי צו לייכטע אפערעטע. די הויפט־ראלען זענען אויך איבערגעגעבען אפערעטען־אקטיארען.

אזוי גוט ווי עס זענען אין דער אפערעטע וויערא קאניעווסקא און פאול ברייטמאן, אזוי שלעכט זענען זיי געווען אין זייערע ראלען („מאר־טינאוו" און אזאל") אין „אורטייל".

צום שבת מוז אבער געזאגט ווערען, אז דעקאראציע, האט די פארשטעלונג נישט שלעכט אויסגעזעהן.

* * *

מיט דער זעלבער פיעסע איז אויך בעקומען חיים סאנדלער מיט זיין טרופע אין „קאמעראל־טעאטער. סאנדלער'ס טרופע איז געקומען אהער א שוין־איינגעשפילטע אין דער פיעסע.

דארף מען דאך אפשאצען דאס שפילען פון די ביידע טרופעס, אין דער זעלבער פיעסע.

קומט ביי דער אפשאצונג נישט ארויס מעהר ווי דאס, אז חיים סאנדלער איז א גוטער אקטיאר און הגם די ראל פון קאמיסאר מארטינאוו, איז פאר איהם נישט צוגעפאסט, בעווייזט ער דאך א רויסצוזושפען אנ'איינדרוק. סאנדלער לעבט איבער דאס געשפילטע און ער גיט דאס אויך אונז צו פיהלען.

אויך די יונגע ראזא סאנדלער האט אין דער ראל פון טאניע, זיך בעוויזען פון דער גוטער זייט. די יונגע שוישפילערין, וועלכע מען זעהט ביי אונז אין שטאט צום ערשטען מאל, פער־מאגט ארטיסטישע מעלות, וואס גיבען איהר מעג־ליכקייטען זיך צו ענטוויקלען אלס גוטע דראמא־טישע אקטריסע. אין דער דאזיגער ראל פערמאגט זי אייניגע זעהר גוטע מאמענטען. אין דער שלוס סצענע, פון לעצטען אקט, איז זי אויסגעצייכענט.

טעאטער-מענש.

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאלגנדע טעג!
— I. —
זיין עקסעלענץ סוביעקט
אין די הויפטראלען:
Eugeniusz Bodo
i M. Ćwiklińska
— II. —
„רויטער שפור"
אין דער הויפטראלע
WARNER OLAND

דער אריער-פאראגראף

ר. איזראעל

שפאנענדער ראמאן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

42

ווי באר פריצי האט געבומען דאס טעלעפאן־טרייבעל צו די אויערען, האט ער דערהער'ט א מער־נער־שטים. יענער, וואס האט אריינגערעדט אויפ'ן טעלעפאן, האט אפילו נישט געפרעגט, ווער עס רעדט, באר האט אין איין אטעם אריינגערעדט אין טעלעפאן.

— לייטענאנט בעהמע, איך קען זיך נישט קיין עצה געבען מיט דעם מיידעל, זי איז ווי וואהנ־זיניג, ווי משוגע, מ'קען אפילו נישט צוגעהן צו איהר. איך האב מורא, אז זי זאל זיך נישט אויפ־העגנגען, ווייל א פרובע האט זי שוין געמאכט. א גאנצע נאכט האט זי זיך באך ווי'עס איז געהאלטען אבער פון הייטע פריה אן, איז פון איהר נישט אויס־צוהאלטען. דער לייטענאנט זאגט מיר, וואס איך האב צו טון....

פריצי האט גארנישט געוואלט ענטפערען, כדי מען זאל פון יענער זייט זיך נישט וואונדערען אויף א פרעמדער שטים. ער האט דעריבער אין דעם מאמענט אוועקגעלעגט דאס טעלעפאן־טריי־בעל, הגם ער האט נאך געהערט, ווי פון יענער זייט רעדט מען נאך ווייטער. פאר פריצין איז דאס איבעריגענס געווען פולשטענדיג גענוג. ער האט שוין קלאר איז בולט געוואוסט, אז נישט קיין אנדערער ווי בעהמע האלט העלען פרעגען געפאנגען, און אז העלען געפינט זיך אין א פערצווייפעלטער לאגע און איז טאקע פעהיג אויף זעלבסטמארד.

דערווייל איז אין ביורא צוריק אריינגעקומען בעהמע, ער האט געמאכט דעם אנשטעל, אז ער איז נאך מעהר אויפגערעגט, ווי דאס איז אין דער ווירקליכקייט געווען.

— איך האב זיך מיישב געווען, האט ער גע־שריגען. איך האב בעשלאסען נישט אנצונעהמען אייער פארשלאג. איך וויל נישט אוועקנעהמען די פרנסה די דעטעקטיוון.

— ווי איהר פערשטעהט, הער לייטענאנט בעה־מע, איך רעכען, אז ס'וואלט גלייכער געווען פאר אייך פערזענליך, אז איהר זאלט אננעהמען מיין פארשלאג.

— פארוואס מיינט איהר אזוי?

— דאס וואלט איך געברענגט פאפולאריטעט און נאך מעהר אנזעהען ווי איהר האט איצט.

— א דאנק פאר די טובה. איך טראכט אליין פאר זיך און קיינער קען מיר קיין עצות נישט געבען.

— טוט ווי איהר ווילט, אבער זעהט, אז איהר זאלט נישט קיין חרטה האבען.

בעהמע האט געוואלט עפעס ענטפערען, אבער אין דעם מאמענט האט ווידער געקלונגען דער טעלעפאן. בעהמע האט שנעל א כאפ־געגעבען דאס טרייבעל. פריצי, האט פערשטענדליך נישט געהער'ט ווי מען רעדט פון יענער זייט, אבער לויט בעהמעס ענטפערען, האט ער פערשטאנען, אז מ'האט איהם געפרעגט, פארוואס ער האט מיט א מינוט פריהער איבערגעריסען דאס געשפרעך.

— ביזט משוגע געווארען, האט בעהמע גע־שריגען, דו האסט מיט מיר גערעדט מיט א מינוט פריהער? איך ווייס נישט פון וואס צו זאגען, איך האב מיט דיר גערעדט.

בעהמע איז געווארען בלאס, האלטענדיג דאס טעלעפאן־טרייבעל ביים אויער, האט ער דורכדרינגענ־ליך געקוקט אויף פריצי, ער האט נישט געוואוסט, וואס ער זאל טון, צי זאל ער ווייטער פיהרען דאס געשפרעך דורכ'ן טעלעפאן, אדער זאל ער זיך אפ־רעכענען מיט פריצי. ער האט געזוכט אנ'אויסוועג און סוף־כל־סוף געפינען.

— איך וועל אין פינף מינוט ארום אנקלונגען צו דיר, בלייב ביים טעלעפאן, און אוועקלייגענדיג דאס טרייבעל, האט ער זיך געווענדעט צו פריצי.

— איהר זענט בעסאבער א גרויסע שווינדלער, איהר האט איבערגענומען א טעלעפאנישען געשפרעך, וואס איז געווען בעשטימט פאר מיר.

— אמת, איך האב אבער דאס נישט געטון מיט קיין כיוון, דער מענש, וועלכער האט טעלע־פאנירט האט אפילו נישט געפרעגט, ווער עס רעדט און מיט'ן מאמענט, ווען איך האב זיך אריענטירט, אז דאס איז א פריוואטען געשפרעך מיט אייך, האב איך אוועקגעלייגט דעם טעלעפאן.

— און וואס האט איך דער דאזיגער אריעאט דארט געזאגט?

— גלויבט מיר, אז איך ווייס אליין נישט.

ס'איז מיר אין איין אויער אריין און פון צווייטן ארויס.

— אבער דאך... וואס האט איהר פון איהם געהערט.

— עפעס אפגעריסענע ווערטער, וועמענס צוזאמענהאנג איך פערשטעה נאך איצט אויך נישט.

— איבריגענס, איז אלץ איינס, האט בעהמע א מאך געגעבען מיט דער האנד, קיין שטארקע סודות האבען מיר דא נישט, קיין פאלש געלד מאכען מיר נישטא. 2

— אויף ווידערזעהען, האט פריצי געזאגט ווילענדיג שוין ארויסקומען פון דאנען און אז שאפען די פיינליכע לאגע, וועלכע ס'האט פאר פריצין געשאפען אין איצטיגען מאמענט.

— איהר לויפט שוין, האט בעהמע צוריקגעהאלטען פריצין. מעהר האט איהר מיר גארנישט געהאט צו זאגען.

— ניין, מעהר נישט.

— אויב אזוי ערקלער איך אייך, אז איך האב פאר אייך די גאנצע צייט געשפילט א קאמעדיע. איך האט איהר זיך געקענט פארשטעלען, אז איך האב פאר העלען נישט וועלען עפעס טון? איך האב גאר געוואלט, אז איהר זאלט זיך דערפון אנזאגען. איך האב געוואלט וואלט איך די מיסטע אויפצוזוכען העלען געגומען איז גאנצען פאר זיך און איך וואלט שפעטער נישט געהאפט מיט קיינעם טיילען דעם דאנק, וועלכען איך וואלט בעקומען, און ווען איך זעה, אז איהר זענט פולשטענדיג בעקלאגט סען צו טאן עפעס פאר העלען, ערקלער איך אייך אז איך בין מסכים מיט אייך מיטצואַרבייטען די אויפזוכען העלען, מיט וועלכער ס'האט ווירקליך געמוזט עפעס פאסירען.

(פארזעצונג קומט)

פארוואס האט ראמזיי מאקדאנאלד

ביז איצט נישט געזאגט קיין איין ווארט וועגען דער בעהאנדלונג פון יודען אין דייטשלאנד

העפטיגע דעבאטע אין ענגלישען וועד־הקהלות.—באריכט וועגען דער לאגע פון יודען אין עסטרייך און דייטשלאנד

לאנדאן (יט"א) פארשטעלענדיג אויף דער לעצטער זיצונג פון וועד־הקהלות דעם באריכט פון „דזשאינט פארעין קאמיטע" האט לעאנארד מאנטעפיארע, דער פרעזידענט פון קאמיטעט, באריהרט די לאגע פון עסטרייכישען יודענטום און ערקלערט צו. אנד.:

דאס עסטרייכישע יודענטום זיצט אויף א פולווער־פאס, און יעדע קלענסטע געשעהעניש, ווי אונבעדייטענד עס זאל פאר זיך נישט זיין, קען גורם זיין א קריזיס. מיר מוזען דעריבער זיין זעהר פארזיכטיג וועגען יעטוועדער זאך, וואס מיר וואלטען אין דעם פרט געקענט זאגען.

מען דארף אבער פעסטשטעלען, אז אין די טראגישע עסטרייכישע געשעהענישען זענען ביז־איצט די יודען נישט אריינגעצויגען געווארען, און די באריכטען וועגען א יודישען מאסען־ענטלויפען פון עסטרייך זענען פולשטענדיג גרונדלאז.

אויך דער פרעזידענט פון וועד־הקהלות, נעוויל לאסקי, ערקלערט, אז די עסטרייכישע יודען זיצען אויפ'ן קראטער פון א וואולקאן. די גרעסטע פארזיכטיגקייט איז דעריבער נויטווענדיג אין באהאנדלען דאס פראבלעם פון די עסטרייכישע יודען. נעוויל לאסקי גיט צו, אז ער איז געשטאנען אין טעלעפאנישער פארבינדונג מיט די יודישע אינסטאנצען אין טשעכאסלאוואקיי און עסטרייך און האט פון ביידע לענדער בעקומען די פערזיכערונג, אז עס זענען נישט אמת די בעריכטען, דאס יודען לאזען כלומרשט ענטלויפען פון עסטרייך.

איבערגעהענדיג צו דער לאגע אין דייטשלאנד ערקלערט לעאנארד מאנטעפיארע אין זיין בעריכט.

אין דייטשלאנד דערנעהנטערט זיך די יודישע לאגע צום מצב, וואס האט געהערשט אין סאוויעטען־רוסלאנד מיט עטליכע יאהר צוריק. דארט פלעגט די רעגירונג אויף אלע טענות ענטפערען: „מיר זענען דערפאר נישט פעראנטווארטליך, דאס איז די ארבייט פון קאמוניסטישען אינטערנאציאנאל". עהנליך איז איצט אין דייטשלאנד. די רעגירונג פערוועהרט אנטי־יודישע בעגרענצונגען אין דער ספערע פון ווירטשאפטליכער טעטיגקייט, אדער די האלב־אפיציעלע נאצי־ארגאניזאציעס פיהרען זיך רוהיג ווייטער זייער קאמפאניע. גלייכצייטיג פערעפענטליכען די צייטונגען די זעלבע רכילות און די זעלבע שקרים, וואס אמאל. די נאציס ווארטען נאך אויף דער צייט, ווען אלע יודען וועלען פולשטענדיג פערטריבען ווערען פון זייערע פרנסות, האט מאנטעפיארע פערענדיגט.

רעד. מאריס מייער האלט, אז לעאנארד מאנטעפיארע איז נישט ווייט אוועק. ער לעגט דעם גאנצען טראפ אויף פליטים און פרנסות און שטעלט זיך נישט אפ אליין אויף די רעכט פון די דייטשע יודען. וואס איז אבער נישט בלויז א פראגע פון פאסטענס, נאר פון מענשליכע, פאליטישע און בירגערליכע רעכט. מיר מוזען פאדערען גלייכהייט, און כל־זמן דייטשלאנד אקצעפטירט נישט דעם דאזיגען פרינציפ, מוזען מיר לאזען הערען אונזערע שטימען און ווייזען, אז מיר אקצעפטירען נישט דעם ארישען־פאראגראף.

מר. איסטערמאן זאגט, אז דאס דייטשע יודענטום איז פולשטענדיג צוזאמענגעבראכען, גלייכצייטיג איז די לאגע ערנסט אין פוילען, גריכענלאנד און רומעניען. דער רעדנער וויל וויסען, וואס עס איז געטון געווארען.

מר. פערסי סעמיועל איז נישט צופרידען, וואס אין באריכט ווערט גארנישט דערצעהלט וועגען די געשפרעכען, וואס זאלען האבען פארגעקומען צווישען הויך־קאמיסאר פאר די פליטים און דער דייטשער רעגירונג. יודען, זאגט דער רעדנער, האבען שוין גענוג די דאזיגע דיפלאמאטיע.

ד"ר דייכעס בעהויפטעט, אז דאס לעצטע האלב יאהר איז אין דייטשלאנד איינגעטרעטען א געוויסע בעסערונג פון דער לאגע.

ראבינער בענא פערלמאן, געוו. לארד־מאיאר פון האל, ערקלערט, אז ער דערמאהנט זיך נישט, דאס דער פרעמיער־מיניסטער זאל האבען געזאגט איין־איינציג ווארט וועגען דער בעהאנדלונג פון די דייטשע יודען זייט דעם אנהויב פון היטלער־רעזשים. עס איז זעהר בעמערקונגסווערט, דאס ווען עס האנדעלט זיך וועגען יודען, האט נישט די איצטיגע רעגירונג קיין שום פאליטישע איינשטעלונג. אונטער אנדערע פרעמיער'ס איז עס געווען אנדערש.

ענטפערענדיג אויף דער דעבאטע, האט נעוויל לאסקי ערקלערט, אז עס איז נויטיג, דאס דער וועד־הקהלות זאל כסדר איבער'חזר'ען זיין שטעלונג, זיין געגנערשאפט צום אריער־פאראגראף. אויב די רעגירונגען אין איטאליען, פראנקרייך און גרויס־בריטאניען האבען נישט געקאנט נישט דערלאזען די נאציס צו דערגרייכען דאס, וואס זיי האבען דערגרייכט, טא, וואס קענען מיר טון? מיר האבען נישט קיין מלוכה. מיר האבען נישט קיין ארמעי. אויף וויפיל מיר האבען געקענט מאכען, מען זאל אונז הערען, האבען מיר געטון מיט א זיכערער שטים, און צוזאמען מיט אונזערע קאלעגען פון יודישע קבוצים אויף דער גאנצער וועלט האבען מיר געטון דאס בעסטע, וואס מיר זענען געווען אימשטאנד אין דעם דאזיגען קריזיס, וועלכער האט נישט זיין גלייכען אין דער געשיכטע.

לסוף נעהמט נאך א ווארט לעאנארד מאנטעפיארע, וועלכער זאגט צו. אנד.:

מיר אלע בעדויערען דאס שטיל־שוויגען פון פרעמיער־מיניסטער, אבער גלייכצייטיג מוזען מיר זיך דערמאהנען די רעדעס פון אויסערן־מיניסטער אין זשענעווע.

ספארט־בעוועגונג

אמעריקאנער ספארט וועט זיך צוליב די דייטשע יודען־רדיפות נישט בעטייליגען אין דער בערלינער וועלט־אלימפיאדע?

דער פרעזידענט פון אמעריקאנער אלימפישען קאמיטעט פאהרט קיין דייטשלאנד אויסצופארשען אויפ'ן ארט די לאגע. — די פראגע וועגען אמעריקא'ס אנטייל דערווייל אראפגענומען פון טאג־ארדנונג

ניו־יארק. (יט"א). צום ערשטען מאל אין דער געשיכטע פון די אלימפישע וועלט־שפילען האט דער אמעריקאנער אלימפישער קאמיטעט בעשלאסען אראפצונעהמען פון דער טאג־ארדנונג די פראגע וועגען אננעהמען די איינלאדונג פון דייטשלאנד צו בעטייליגען זיך אין דער נעכסטער אלימפיאדע, וואס דארף פארקומען אין בערלין אין 1936. די פראגע וועגען דער איינלאדונג איז איבערגעגעבען געווארען צו בעטראכטען א קאמיסיע וועלכע איז נאך אגב נישט געוועהלט געווארען. די דאזיגע בעשלוס וואס ווערט בעטראכט אלס גלייכבעדייטענד מיט אפווארפען די איינלאדונג פון דייטשלאנד וועניגסטענס דערווייל, ווערט מאטיווירט מיטן דער ראסען־דיסקרימינאציע וואס ווערט אין היטלער־דייטשלאנד אנגעווענדעט געגען ספארט־לייט.

געגען אננעהמען די איינלאדונג איז מיט א שארפער רעדע ארויסגעטרעטען דער מיטגליד פון אמעריקאנער אלימפישען קאמיטעט טשארלז ל. ארנשטיין, וועלכער האט ערקלערט אז עס וואלט געווען א ברוך פון די נאבעלסטע פרינציפען פון ספארט, ווען מען וואלט אנגענומען די איינלאדונג פון דייטשלאנד, וועלכע ווענדט אן אונברחמנותדיגע רעפרעסיעס און דיסקרימינאציעס געגען איהר יודישער בעפעלקערונג.

דער בעשלוס איבערצושיקען די פראגע צו א קאמיסיע איז אנגענומען געווארען נאך א הייסער דעבאטע.

דער פרעזידענט פון אלימפישען קאמיטעט מר. עווערי בראנדיזש האט ערקלערט אז די מיטטיילונג וואס ער האט בעקומען פון אן ערלעכער קוועלע אין דייטשלאנד און וואס פערזיכערט איהם אז געגען יודישע ספארטלער ווערען נישט אנגעווענדעט קיין שום דיסקרימינאציעס, דארף גענומען ווערען צו קענטניס. דער רעדנער האט זיך דעריבער ארויסגעזאגט פארן אננעהמען די איינלאדונג פון דייטשלאנד.

טשארלז ארנשטיין איז ארויסגעטרעטען געגען דער בעהויפטונג פון בראנדיזש, און ערקלערט אז ער האט בעווייזען וואס שטעהען מחוץ פון יעדען ספק, דאס יודישע ספארטלער אין דייטשלאנד האבען נישט קיין מעגליכקייט צו פיהרען אונגעשטערט זייער ספארט־טעטיגקייט. ארנשטיין זאגט זיך דעריבער ארויס געגען דער בעטייליגונג פון אמעריקע אין דער אלימפיאדע, ביז עס וועט נישט צוריקגעצויגען ווערען די דיסקרימינאציאנס־פאליטיק אין דייטשלאנד.

דער פרעזידענט פון אמעריקאנער קאמיטעט, עווערי בראנדיזש, האט מיטגעטיילט אז אין זומער 1934 וועט ער פאהרען קיין דייטשלאנד כדי צו בעקומען אינפארמאציעס פון ערשטער האנד וועגען דער פאליטיק וואס די דייטשע ספארט־קרייזען פיהרען לגבי די יודען.

ווענדונג פון אלע רבנים, גבאים און פרעדיגער

וואַרשע, (יט"א). דער פעראייניגטער יודישער הילפס־קאמיטעט פאר די פליטים פון דייטשלאנד, פעראייניגטער קאמיטעט צו בעקעמפען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד און דער צענטראל־קאמיטעט פון דער ווירטשאפטליכער אנטיהיטלער־אקציע, ווענדען זיך צו אלע רבנים, גבאים און פרעדיגער אז דעם נאהענטסטען שבת, ט' אדר, זאלען געהאלטען ווערען אין אלע שוהלען, סינאגאגעס און בתי מדרשים דרשות געווידמעט דער גרויסער זאמעל אקציע אויף צו בעקעמפען דעם היטלעריזם און צו העלפען די פליטים פון דייטשלאנד אין הסכם מיט די בעשלוסען וואס זענען אנגענומען געווארען דעם לעצטען זונטאג (16 פעברואר) אויף דער גרויסער אנטי היטלער־קאנפערענץ אין ווארשע וועגען דער איינמאליגער בעשטייערונג פון גאנצען יודענטום לטובת דער דערמאנטער אקציע. די גבאים פון די שוהלען ווערען געבעטען צו שיקען בעריכטען צום פעראייניגטען קאמיטעט אין ווארשע ניעצאלא 8, ווען די דורכגעפיהרטער פראפאגאנדע־אקציע כדי עס צו פערעפענטליכען אין דער פרעסע.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און געשלעכטס־קראנקהייטען, מענער־ שוועכע־בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

אלע ארט צנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען

א בעריהמטער יודישער ראמאן

א. מאפו'ס „אהבת ציון"

— 5 —

צווישען ליכט און שאטען

דאס פערשווינדען אמנון'ס האט פערשאפט פיל צער נישט בלויז תמר'ן, נאר אויך תמר'ס מוטער. חלומות האט זי געזעהען, אז פונקט אזא יונגערמאן ווי אמנון איז וועט אויסלייזען איהר טאכטער פון זיין לאנגיאהריגער געפאנגענשאפט. אבער איצט, אז מען האט איהם פערטריבען פון איהר הויז, און ער איז מעהר נישט צו הערען און צו זעהען — ווער וועט דערפילען איהר חלום ?...

אבער תמר האט געליטען פיל מעהר. איצט, אז אמנון איז נישט געווען, איז דער פאטער אנגעשטאנען אויף איהר, אז זי זאל זיך צוגרייטען צו ווערען עזריקמ'ס פרוי ; עזריקם אליין האט געקראגען מעהר מוט און איז אפטער צוגעשטאנען צו איהר מיט זיינע קלוגע רייד ; זמרי האט מיט אלערליי צווייטייטיגע ווערטער געזוכט צו פער'מיאוס'ען איהר אמנונען ; די אונטערגעקויפטע דינסט איהרע האט איהר בעוויזען אויף קלאר, אז אמנון פאסט זיך מעהר פאר איהר, פאר דער דינסט, איידער פאר דער טאכטער פון דעם גרויסען ידידיה... אבער מעהר ווי אלע האט איהר תימן וועה געטאן. זינט די שעהנע שושנה האט זיך ארויסגעדרעהט פון איהם צום צווייטען מאל, איז ער זיכער געווען, אז אמנון שטעהט איהם אין וועג. די אייפערזוכט האט איהם רוהען נישט געלאזט. און אין איין שעהנעם טאג האט ער תמר'ן דערצעהלט אלין וואס ער האט געוואוסט פון דער בעציהונג צווישען אמנון און דער שושנה, וואס האט איהם צוויי מאל שוין געמאכט צום נארען. זי האט זיינע ווערטער נישט גענומען ערנסט. אין א בריף, וואס זי האט בעקומען פון אמנון'ען איך צוויי חדשים ארום נאך זיין פערשווינדען, האט זי געשטארקט אין איהר ליבע צו אמנון'ען און אין איהר צוטרוי צו איהם. אבער אויך עזריקם האט געזוכט, אויף זיין שטייגער, מיטלען ווי אזוי דערווארבען תמר'ס הארץ. אין די שענקלען, וואו ער האט געהאט זיינע קליינע פריינד פאר די קליינע מטבעות, וואס ער פלעגט זיי אמאל צווארפען, האט מען איהם געראטען, ער זאל זיך ווענדען צו די מכשפות, זיי וועלען איהם העלפען. און באלד האבען זיך אפגערופען די צוויי עדות, וואס האבען אמאל געמאלדען דעם בית־דין אין ירושלים, אז זיי האבען בעגעגנט בעמה'ן מיט עפעס א מאן ענטלויפען פון ירושלים (זעה צווייטע פארטזעצונג), אז זיי האבען בעגעגנט א פאר מכשפות אין דער אומגעגענד פון שטאט, און ווען נויטיג און ווען בעצאהלט, גוט בעצאהלט, קאנען זיי זיי געפינען.

— וואו ? ווען ?

— פשוט, מיט עטליכע חדשים צוריק זענען מיר געגאנגען שפאצירען אויסער דער שטאט צווישען בוימער, האבען מיר דערזעהען א פרוי, פערשלייערט, און מיט איהר א בילד שעהן מיידעל, וואס מיר האבען איהר גלייכען קיינמאל נאך נישט געזעהען. האבען מיר זיי געפרעגט: וואוהין געהען זיי ? האט אונז די אלטע געענטפערט: „פון בית־שבע בין איך מיט מיין טאכטער אויפגעגאנגען קיין ירושלים, האט זי מיך געבעטען, איך זאל איהר ווייזען אלע שעהנע ערטער דא און ארום שטאט". נישט אנדערש, אז זיי זענען מכשפות.

— זוכט זיי — האט עזריקם געזאגט — געפינט איהר זיי, לאזט וויסען.

און איינמאל איז צו איהם אריינגעקומען זיין פערוואלטער און האט געזאגט צו איהם:

— ווי לאנג נאך וועסטו זיך יאגען נאך תמר'ן, וואס וויל פון דיר נישט וויסען ? אן איינציגע איז זי דען אין ציון, וואס ? זי איז ביי אמנון'ען אויך נישט די איינציגע ; ער האט אויך געפונען א שעהנערע פון איהר. אבער אט יענע שעהנערע קענסטו האבען. איך זאג נאר, ווי לאנג אמנון'ען איז אויסער'ן לאנד, און פער'קנס זי דיר. איך בין איבערצייגט, אז קוים וועסטו זי זעהען, וועסטו פערגעסען אן תמר'ן און דא קאנסט זיך בעגעגענען מיט איהר אין צעהן טעג ארום ; זי וואוינט מיט איהר מוטער ביי דער גרעניץ פון יהודה...

אז עזריקם האט דאס דערציילט צו זמרי'ן, האט יענער געזאגט : אויב דאס איז די זעלבע, וואס תימן, תמר'ס ברודער, איז פערקאכט אין איהר, וועל איך זיי דא מאכען אזא פייערוועק, אז זיי וועלען אלע אוועק מיט'ן פייער.

עזריקם האט כמעט ווי נישט געהערט, וואס זמרי האט דא געזאגט. און אז עס זענען אוועק צעהן טעג, האט ער בעפוילען זיין פערוואלטער, ער זאל איהם פיהרען צו יענער שעהנהייט, וואס ער האט איהם געזאגט. און דער פערוואלטער האט איהם אהין געפיהרט.

— וואס זאל איך דיר זאגען — האט נאכדעם עזריקם געזאגט צו זמרי'ן, דערציילענדיג איהם פון זיין בעגעגעניש מיט דער שעהנהייט — אויב תמר איז שעהן ווי די לבנה, איז דאס מיידעל צוצוגלייכען צו דער זון. כ'האב זי נאר דערזעהן, האב איך זיך באלד פערליבט אין איהר. און שוין דא אויפ'ן ארט האב איך געבעטען איהר מוטער, זי זאל זי מיר געבען פאר א ווייב. אבער איידער נאך יענע האט מיר געענטפערט, האב איך צו איהר געזאגט:

— איך ווייס, וואס דיר שטערט אנצונעמען מיין פארשלאג: דער פאסטוך אמנון, דער פערפיהרער פון יודישע טעכטער, האט איין דעם קאפ פערדרעהט, לאכט זיך אויס. איך בין דער זוהן פון'ם נאטאבל יורם, און דיין טאכטער וועט לעבען ביי מיר אין עושר און אין כבוד.

— די מוטער האט מיר געשוואוירען ביי אלעם הייליגען, אז איהר טאכטער וועט קיינמאל נישט זיין אמנון'ס פרוי, און מיר האט זי געהייסען קומען אין א חודש ארום נאך אן ענטגילטיגען ענטפער. דערמיט בין איך אוועקגעגאנגען א גליקליכער.

און אין א וואך ארום האבען זיך די צוויי פריינט ווידער בעגעגענט אין דעמזעלבען שענקעל. און ווידער האט עזריקם דערציילט זמרי'ן פון זיינעם בעזוך ביי דער שעהנהייט, דערביי האט ער אבער געהאט זעהר אן אומגליקליך אויסזעהען. און אט וואס ער האט דערציילט :

— איך האב נישט געקאנט אויסווארטען א גאנצען חודש נישט צו זעהען די פרעמדע שעהנהייט, ווי עס איז געווען אפגעמאכט ; נאר בעטען שוין בין איך אהינגעגאנגען צו זייער ארימער וואוינונג. איך האב געוואלט בלויז געהען ארום די ווענט, וואס האבען בעהאלטען צווישען זיך די שעהנע רויז. ווי דערשטוינט בין איך אבער געווארען, אז איך האב דערזעהען ליכטיגקייט קומט ארויס פון דעם ארימען שטיבעל. א שפארונע האב איך אפגעזוכט אין א וואנט און אריינגעקוקט אין שטיבעל אריין, און שטעל דיר פאר מיין טויטליכען שרעק, אז איך האב דערזעהען דא אמנון'ען...

— אמנון ! — האט אויך זמרי אויסגערופען דערשטוינט.

— יא, אמנון ! ער האט דאס מיידעל געהאלטען אויפ'ן שויס. זי געגלעט און געהאלזט און געקושט, און די מאמע איהרע האט געקוקט אויף זיי ביידען און אנגעקוועלען. אבער דאס איז נאך נישט אלץ. היינט פריה, אז איך בין אריינגעקומען צו ידידיה'ן האב איך דארט געטראפען א גאנצע איבערקעהרעניש. בעטען האט זיך אמנון אומגעקעהרט פון וועג און האט געבראכט מיט זיך עפעס אנ'עובר־בטל, וואס זאל זיין ידידיה'ס שווער, אין נינוה האט ער איהם אויפגעזוכט, אין פרעמדע הענט. האט ער איהם אויסגעקויפט און אהער געבראכט — א מתנה תמר'ס מאמען. און דער אלטער, אויס דאנקבארקייט צו זיין אויסלייזער, דערציילט א לאנגע געשיכטע וועגען א חלום, וואס זאל זיך איהם אמאל האבען געחלומ'ט וועגען זיין בעפרייאונג. און אויך אין זיין חלום, ווי אין חלום פון תמר'ס מוטער, האט דער יונגערמאן, וואס האט איהם אין חלום אויסגעלייזט, אויסגעזעהען פונקט אזוי וואונדערליך, ווי אמנון. און אויך יענער, אין חלום, האט געטראגען דעם ירושה־רינג אויף זיין האנד. הכלל, אלע סמנים, אז אמנון איז דאס דער בעשערטער אויסלייזער. האט ער איהם אפגעשריבען זיין גאנץ פערמעגען, וואס ער האט דא בעהאלטען איידער ער איז פערטריבען געווארען קיין אשור, און דערצו האט איהם דער נארישער ידידיה געגעבען תמר'ן א צוזאג, און אין עטליכע טעג ארום זאל שוין זיין די חתונה.

ווי מ'וואלט איהם אפגעגאסען מיט קאכעדיג וואסער, אזוי האט זיך זמרי אויפגעכאפט פון זיין שטול און זיך געלאזט לויפען פון שטוב, אבער באלד האט ער זיך בעהערשט, זיך בערוהיגט און זיך געווענדעט צום דערשראקענעם עזריקמ'ן :

— איצט איז געקומען די רעכטע צייט עפעס צו טאן. אט אינגיכען וועסטו זעהען, וואס'ער פייער עס וועט ארומנעמען אמנון און תימן, תמר און דאס פרעמדע מיידעל, און וועלכע פון זיי דו וועסט וועלען, וועסטו דיר זי ארויסשארען פון פייער, ווי פון א ארומגעסמאליעטע האלעוועשקע.

(ווייטער — מארגען)

גרויסע רבי׳שע חתונה אין אלעקסאַנדערער „הויף"

(—) אין אלעקסאַנדערער רבינס הויף איז נעכטען פֿאָרגעקומען אַ חתונה פֿון אַלעקסאַנדערער רבינס טאָכטער מיט׳ן סלאָנימער רבי׳. פֿון פֿיל שטעט אין פּוילען זענען זיך קיין אַלעקסאַנדער צונויפֿגעפֿאָהרען פֿיל רביים, רבנים, ווי אויך טויזענדער חסידים פֿון אַלעקסאַנדערער רבי שליט״א און פֿון סלאָנימער רבי שליט״א. דער יונגערמאַנטשיק, וועלכער פֿאָרוועט רבי׳סטווא זינט אַ לענגערע צייט.

די חתונה אין רבינס הויף האָט דאָס גאַנצע שטעטעל אַלעקסאַנדער אײַנגעהילט אין אַ בעל־שמחה׳דיגער שטימונג; יונג און אַלט האָט זיך געדרענגט צום רבישען הויף, כדי צו האָבען אַ שטיקעל חלק אין דער גראַנדיעזער שמחה, וועלכע האָט געשאַלט מיט מוזיק, מיט פֿרעהליכע ריקוד׳לעך, האַרפֿעדיגע בדחנות און אַ ים מיט יום־טוב׳דיגקייט בפֿרט, אַז כמעט אין יעדער בעל־הבתּישע יודישע שטוב זענען אײַנגעשטאַנען די רבינס געסט און יעדער גאַסט האָט מיטגעבראַכט מיט זיך אַ פּאָר גילדען, פֿון וועלכע ער וועט אַביסעל איבערלאָזען אין דעם פֿאַראָרימטען שטעטעל.

צוריק ערלויבט די טעטיגקייט פֿון דער יודישער לאַנדקענטשאַפֿט־געזעלשאַפֿט

וואַרשא, (יט״א). אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן בעשלוס נ׳ון וואַרשאַווער רעגירונגס־קאָמיסאַר וועט ווידער־ערלויבען די טעטיגקייט פֿון דער יודישער לאַנד־קענטשאַפֿט געזעלשאַפֿט אין פּוילען, דערוויסען מיר זיך פֿאָלגענדע פּרטים:

נאָכן אָפּשטעלען די טעטיגקייט פֿון דער געזעלשאַפֿט האָט די הויפּט־פֿערוואַלטונג אַנגעגעבען אין רעגירונגס־קאָמיסאַריאַט אַ רעקורס געגען בעשלוס פֿון סטאַראָסטווע, גלייכצייטיג האָט דר. הינדעס אויפֿגענומען אַנ׳אינטערווענץ און זיכערהייטס־אַמט פֿון רעגירונגס־קאָמיסאַריאַט און ביים וואָיעוואָדע ה׳ יאַראָשעוויטש, די פֿערוואַלטונג האָט ערקלערט אַז זי קען נישט זיין פֿעראַנטוואָרטליך פֿאַר דער ריכטונג, אין וועלכער עס שאַפֿט אַ קינסטלער וואָס האָט בלויז געדונגען דעם לאָקאַל פֿון דער געזעלשאַפֿט פֿאַר׳ן אויסשטעלונג. חוץ דעם איז אַנגעוויזען געוואָרען אַז די מיטטיילונג וועגען דער כלומרשטער „אַנטי־מלוכהשקייט" פֿון דער געזעלשאַפֿט איז אַבסאָלוט גרונדלאָז. די דאָזיגע אַרגומענטען האָבען געווירקט, אַז דער רעגירונגס־קאָמיסאַר זאָל אַנולירען דעם בעשלוס פֿון דער סטאַראָסטווע. די רעגירונגס־מאַכט האָט אויך מיטגעטיילט די אָרגאַנען אויף דער פּראָווינץ וועגען בעניי׳ען די טעטיגקייט פֿון דער געזעלשאַפֿט. די ידיעה וועגען דעם האָט אַרויסגערופֿען גרויס צופֿרידענהייט אין אַלע קרייזען פֿון דער יודישער בעפֿעלקערונג.

Dr. REICHER
פּאָלודניאָווא 28, טעל. 93-201
ספּעציאַליסט
פֿאַר מענער־שוועכע־בעהאַנדלונג.
סעקסועלע בעראַטונגען און פּסיכאָ־אַנאַליז.
נעהמט אָן פֿון 8 — 11 פֿריה און פֿון 5 — 8 אָוונט
זונטאַג און חגאות פֿון 9—1 פֿאַרמיטאָג.

היינט קאָנצערט פֿון פּאַולאַ מאַריאַז

היינט דאָנערשטאָג 8.45 צוואַנד קומט פֿאָר אין פֿילהאַרמאָניע־זאַל איין איינציגער קאָנצערט פֿון ערשטען טענאָר פֿון דע׳ מילאַנער לאַ־סקאַלאַ־אָפּערע פֿון זשיגאַנאַ דער אונפֿערגלייכליכער פּאַולאַ מאַריאַז.

פּאַולאַ מאַריאַז געהערט היינט צו טאָג צו די גרעסטע טענאָרען פֿון גאָרער וועלט און ער ווערט אַרוועקגעשטעלט אין איין ריה מיט: גיגלי, פּערטילי און קיפּורא.

אין זייו היינטיגען פּראָגראַם וועט דער קינסטלער אויספֿיהרען: טאָסקאַ, פּאַיאַצע, פֿאַוסט און ווי אויך נעאַפּאָלער און היספּאַנישע פֿאָלקס־לידער.

ביים קלאַוויר וועט זיצען דער זעהר גוט בעקאַנטער לאָדזער דיריגענט און פּיאַניסט הי פּראָפֿ. טעאָדאָר רידער.

פֿון דער לאָדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי — — — —	86 50
3 פּראָצענטיגע בודוואָלאַנע —	41.50
4 ״ דאָלאַרגבקא —	53 80
7 ״ סטאַביליזאַציע (אמ.)	57.50
8 ״ וואַרשאַווער פֿאַנד־בריף	54.13
8 ״ לאָדזער ״ ״	50.00
ענגלישער פֿונט — — —	27.15
דאָלאַר — אָפֿיצ. 5.36 — נישט אָפֿיצ. —	5.35
גאָלד־דאָלאַר — — — —	9.02
גאָלד־רובל — — — —	468
דײַטשער מאַרק — — —	2.09

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט־דיזשורען

י. קאַפּראַווסקי (נאָוואָמייסקאַ 15), ס. טראַוויקאָווסקי (בזשעזשינער 56), מ. ראָזענבלום (שרודמייסקאַ 21), מ. באַרטאָשעווסקי (פּיעטריקאָווער 95), י. קלופּשא (קאָנטנע 54), טשינסקי (ראָקיטשינער 53).

זעלבסטמאָרד פֿון אַ יודישער פֿרוי

(2) אויף פּיעטריקאָווער 166 האָט נעכטען זיך אָפּגעשפּילט אַ שווערע טראַגעדיע.

אין דעם הויז וואוינט דער שניידער קירשענבוים, וועלכער איז אַרבייטסלאָז און זיין הויזגעזונד לײַדט שטאַרקע דחקות. די פֿרוי קירשענבוים האָט דעריבער געזוכט בעשעפֿטיגונג, אָבער די מויערען זענען פֿאַר איהר געווען געשלאָסען. זי האָט זיך שטאַרק איבערגענומען מיט איהר סיטואַציע און האָט נעכטען זיך אויפֿגעהאָנגען, ווען דער מאַן איז נישט געווען אין שטוב. דער דאָקטאָר האָט פֿעסטגעשטעלט דעם טויט.

אונטערגעוואָרפֿענע קינדער

(2) אין משך פֿון נעכטיגען טאָג זענען אין לאָדז געפֿינען געוואָרען דריי אונטערגעוואָרפֿענע קינדער. וועלכע זענען איבערגעגעבען געוואָרען אין פֿינדעל־הויז.

פֿון די פּוילישע טעאַטערס

אין שטאָטישען פּוילישען־טעאַטער שפּילט היינט די וואַרשאַווער אָפּערעטקע „8,30". עס ווערט געשפּילט „די פֿרוי, וועלכע ווייסט וואָס זי וויל".

* * *

אין פּאָפּולאַרי־טעאַטער ווערט היינט אָוונט געשפּילט די אָפּערעטקע „די זינדיגע נאַכט".

קלאַנג־קינא
CAPITOL
זאַוואַדזקאַ 16

היינט פּרעזענטירען מיר! די רייצענדע MARGARETTE SULIVAN און דעם פּרעכטיגען אַקטיאָר און זינגער JOHN BOLES
— ווי אויך —
BARRY NORTON
אין מייסטערווערק א. נ.:
„קוים נעכטען..."
פֿאַסצינירענדע דראַמע, וואָס ענטפּלעקט די פֿרויען־נשמה, איהר ליבע און אַפּפֿערונג

פֿעקלעך נאָך ז.ס.ס.ר.
פֿון פֿעברואַר איז דער פּרייזקוראַנט פֿון „טאָרגסין" פֿערקלענערט!
דער גאַנצער פֿערקלענערטער פּרייזקוראַנט פֿון "TORGSIN" ערמעגליכט איבערצושיקען די פֿאַמיליעס, קרובים און בעקאַנטע, וועלכע וואוינען אין ז.ס.ס.ר. אַלער אַרט וואַהר בילינע דערגעהרונגס־ און קליידונגס־פּראָדוקטען פֿון אוניווערסאַלען מאַגאַזין "TORGSIN". איבערווייזונגען אין אַלע וואַלוטעס פּוילישע זלאָטעס, דאָלאַרען, פֿונטען, פֿראַנקען א.ז.וו. נעהמען אָן אין וואַרשאַ און אין אַלע זייגע אָפּטיילונגען: פּאָסט Bank Gospodarstwa Krajowego, Powszechny Bank Kredytowy T-wo „Hias", וואַחי Biuro Przesyłek, Nowogrodzka 39 Bracia Pakulsey, Bracka 22 w Warszawie i Oddział Drezdeńskiego Banku w Gdańsku.
פֿערלאַנגט אומזיסטע פּרייזקוראַנטען. אינפֿאָרמאַציעס ערטיילט די האַנדעלס־פֿאָרשטעהערשאַפֿט פֿון ז.ס.ס.ר. אין פּוילען, וואַרשא, קאַשיקאָווא 4, טעל. 9-06-66.

זיכערע הילף און אַ רפואה!
אָהן אָפּעראַציע, אָהן בלוט, אָהן אַ מעסער און אָהן בלוט־פֿערגיסונג פֿאַר קראַנקע אויף בריכען, פֿאַר מענער, פֿרויען און קינדער, פֿערשידענע קאַליקעס אין גוף, פֿאַר הויקערס און פֿיס.

פֿערלאָזט נישט די קראַנקהייט, ווייל דער ווינטעל־בראָך ווערט גרויס ווי אַ מענשען־קאָפּ, און עס פֿאַלט אַרײַן אין דעם ביס איז דער קראַנקער אין אַ גרויסער סכנה, דורך פֿערדרייען די קישקעס ווערט ער בראַנדיג און שטאַרבט. ספּעציעלע נאָמענע היילבאַנדאַזשען בעזונדער: זיכער דעם שווערסטען בראָך, אויך פֿאַר הויקערס, לייזונגען ספּעציעלע היילגאַרסעטען און אָפּעראַטען פֿאַר פֿערקרומטע פֿיס און פֿלאַטפֿיס, ווי אויך קינסטליכע נאַטירליכע פֿיס.
ספּעציעל טעגליך פֿון 9 פֿריה ביז 7 אָוונט.

אַכטונג
זייט דעם ערשטען אַכטאָבער ד. י. ווערען אַלע פֿראַגע אין מיין אָרטאָפּעדישע הייל־אַנשטאַלט נור פֿון מיר פּערזענליך בעהאַנדעלט.

איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל־אַנשטאַלט
Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped
פֿון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.
מיר נעהמען אויך אָן פּאַציענטען פֿון דער קראַנקען־קאַסע.

הערצליכען דאַנק!
הערמיט דריק איך אויס מיין הערצליכסטען דאַנק דעם אָרטאָפּעד, ספּעציאַליסט דיר. י. ראַפּאַפּאָרט אין לאָדז, וואָלטשאַנסקא 10, פֿראָנט, פּאַרטער, פֿאַר׳ן אויסהיילען מיך פֿון דאָפּעל־בראָך, וועלכעס האָט מיר פֿיל יאָהרען זעהר שווערע שמערצען פֿערשאַפֿט. איך ערקלער דאָ מיט צופֿרידענהייט. דאָס אַ דאַנק ה׳ דיר. י. ר. האָט מיט זיין אויסגעצייכנטע מעטאָדע זעהר פֿיל געהאָלפֿען און איך פֿיהל מיך זעהר גוט און ערבייטסטעהיג, פֿאַר וועלכעס איך דאַנק איהם בעסטענס.

Herman Dylion. (13)

Dr. med.
Haltrecht
ספּעציאַל־אַרצט פֿאַר הויט־ און געשלעכט־קראַנקהייטען
פּיעטריקאַווער 10, טעל. 6-21
נעמט אָן פֿון 8—1 מיטאָג און פֿון 5—9
זונטאַג פֿון 10—1 בײַטאָג.
אַלע אַרט אַנאַליזען.
פֿאַר אַרבייטסלאָזע לעמשניצע־פּר

קליינע אַנאָנסען
1 זלאָטי
אַנאָנס ביז 15 ווערטער

פֿערשידענעס

אָפּפֿאַל־איל צו פֿערקויפֿען.
טעל. 69

אַ קוואַליפֿיצירטער האַלץ־דרעקסלער זוכט אַרבייט, מיעלטשאַרסקיעגאָ וו. 15 ביי ווילנער.

אַ 8־ער שטריק־מאַשין צו פֿערקויפֿען אין גוטען צושטאַנד, פּושעיאַזד 35

ראַקאַלען

אַ געוועלב מיט אַ צימער צו פֿערמיטען צו 1־טער מאַי 4, צו ערפֿרעגען ביים ווירט.

צו פֿערמיטען איין קיך און פֿיין רעמאָנטירט 3־טער שטאָק, איין מער און קיך מיט קראַפֿט צו פֿאַבריק 2־טער שטאָק, אַ קעלער־געוועלב הויף מיט קראַפֿט, אַ קליינער קעלער וורובלעווסקי, נאָוואָמייסקאַ 21.

פֿרייע פּאָסטען

שטאָפּערינס ווערען געזוכט ביינאָוויטש, צעגעלניאַנע 25, רעכטס איינגאַנג 3 טען שטאָק.

שייטלען
מיט פּאַריזער שרינדען און פֿערטיגע שייטלען ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפֿיהרט
ביי קערש,
סקווערראַווא 15

שלאָסערייאַרבייטען,
ווי אויך אויסאַבענישע שטיגונגען, מעטאַל־בעערבעטונגען, מאַשינען־טיילען
פֿיהרט אויס ביליג
J. REDER, Łódź
קאָנסטאַנטינער 11/13

קאָנקורענץ!
שוין פֿון היינט אָן, נאָך אַ גרינדליכען רעמאָנט אין מיין פֿריזיער־אַנשטאַלט פֿאַר דאַמען און הערען
מ. קופּקאַ, לאָדז

פּאָלודניאָווא 12 (רוג פּילסודסקיעגאָ) טעל. 119-40

מענער־סאַלאָן:		דאַמען־סאַלאָן:	
ראַזירען מיט קאַלאָנסקע	15 גר.	שערען	40 גר.
שערען	30 גר.	אָנדולאַציע	80 גר.
שערען אַ יונגעל	20 גר.	אָנדולאַציע מיט שערען	1 זל.
קאָפּ־וואַשען	20 גר.	וואַסער־אָנדולאַציע	
מאַסאַזש	20 גר.	מיט קאָפּ־וואַשען	1 50 זל.
אַ חוץ פֿרייטאָג און שבת		מאַניקיור 30 גר. שבת	40 גר.

בעמערקונג: פֿרייטאָג, שבת און יום־טוב זענען די פּרייזען פֿון ראַזירען 20 גר. שערען 40 גר. אין דאַמען־סאַלאָן זענען די פּרייזען פֿרייטאָג, שבת און יום־טוב קוואַס געהעכערט.

דער דאַמען־ און הערען־סאַלאָן ווערט געפֿיהרט דורך די בעסטע פֿאַכמענישע קרעפֿטען.
ערשטקלאַסיגע בעדינונג! ביטע קומט און איבערצייגט אייך!

Dr. L. Suchowczycki
כירורג
וועלכער נעהמט אָן אין „משמרת החולים"
נעהמט אָן פּריוואַט
זגערזשער 1 (איינגאַנג אַלטער מאַרק 15)
טעל. 123-47. נעהמט אָן פֿון 6—8 אָוו.
לעמשניצע־פּרייזען.

Dr. med.
Ignacy Grynberg
ספּעצ. פֿאַר אינערליכע קראַנקהייטען
צעגעלניאַנאַ 17, טעל. 174-15
נעמט אָן פֿון 6 ביז 7 אָוונט.

אויגען - קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פֿון
Dr. B. Donchin
פּיעטריקאָווער 90, טעלעפֿ. 221-72
נעהמט אָן שטענדיגע אויגען־קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פֿון 9 ביז 1 און פֿון 4 ביז 7.30 אָוונד.

אַכטונג!
עס זענען אָנגעקומען ביכער פֿאַר בליגרע אויפֿ׳ן נאָמען פֿון י. שוואַרצבאַרד צעגעלניאַנע 9. אָפּצונעמען געגען אַנאָנס־קאַסטען אין אַדמיניסטר. פֿון דער צייטונג

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פֿאַר סיפֿיליס, טריפּער און הויט־קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פֿון מענער־שוועכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
נעהמט אָן פֿון 8—11 און פֿון 5—9 אָוו.
זונטאַג און יום־טוב פֿון 9 - 1 פֿאַרמיטאָג.
בעזונדערער וואַרטע־זאַל פֿאַר פֿרויען

LECZNICA
chorób
uszu, nosa i gardła
מיט שטענדיגע בעטען
עס אָרדינירען די דאָקטוירים:
Dr. IMICH, Dr. WOŁYŃSKI
PIOTRKOWSKA 55
fr. I p., tel. 174-74.

אַנאָנסען־פּרייז פֿאַר אַ מילימעטער־שורה

פֿאַר׳ן טעקסט—18 גר. פֿרייטאָג און ערב־יו״ט—24 גר.	אין דער זייט: שפּאַלטען	
אין טעקסט—40 ״ ״ ״	—60 ״ ״ ״	4 ״
נאָכ׳ן טעקסט—12 ״ ״ ״ ״	—18 ״ ״ ״	״

אויסער דער שטאָדט 50 פּראָצ. טייערער. אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. אַ וואָרט

נעקראָלאָגען—20 גר. אַ מ/מ (אין דער זייט) שפּאַלטען) קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע וואָרט — 10 גר.

אַבאָנאַמענטס־פּרייז: אין לאָדז — 4 זלאָטעס אַ חודש מיט צושטעלען אַ היים. אויף דער פּראָווינץ — 5 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד 7 זל. אַמעריקאַ—1 דאָל.

פֿעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פֿון דער אַנאָנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אַנאָנס אָדער צוריקצוצאָהלען פֿאַר דעם אַנאָנס

פֿאַר׳ן אינהאַלט און פֿאַר מין פֿון די אַנאָנסען איז די פֿערלאַג נישט פֿעראַנטוואָרטליך. די אדמיניסטראַציע איז אָפֿען טייטאָג און ביינאַכט

...a wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman